

DRAUGAS

PERIODICALS
August 26, 2003
Vol. XCIV

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGPJŪČIO - AUGUST 26, 2003

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-25-03

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NR. 165
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

LML prezidentė Pranė Šlutienė pasakoja apie nemokamos vėžio prevencijos programos akciją Lietuvoje.
2 psl.

Šiomet vyko jau 90-asis Lietuvos Vyčių seimas.
3 psl.

Viešvilės mokykla dėkoja kun. Rimvydui Adomavičiui; brevijorius gimtąja kalba; Lietuvių katalikų religinės šalpos metinis vėjus.
4 psl.

Tarp mūsų kalbant, ne vien Antanas norėjo skraidyti.
5 psl.

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje rengiama rietinė dailininkų paroda; „Draugas“ keičia paštą.
6 psl.

Sportas

* Vokietijoje vykstančiame atvirajame sportinių šokių čempionate II vietą klasiškių šokių turnyre iškovojo Arūnas Bizokas ir Edita Daniūtė.

* Ispanijoje prasidėjo trijų komandų, besiruošiančių Europos krepšinio čempionatui, kuris rugsėjo 5-14 d. vyks Švedijoje, turnyras. Pirmajame susitikime sekmadienį Lietuvos krepšininkai 79:73 įveikė Ukrainos komandą.

* Šeštadienį Rusijoje vykstančiame Europos jaunųjų merginų (iki 18 metų amžiaus) rankinio pirmenybės, kuriose dalyvauja 12 pajėgiausių komandų, sužaisti antrojo rato susitikimai. Pirmąją pergalę čempionate iškovojo Lietuvos jaunosios rankininkės A grupės turnyre 26:19 nugalėjusios Čekijos komandą.

* Belgijoje vykusioje „Erpe-Mere“ dviratininkų lenktynėse II vietą laimėjo Mindaugas Gončaras. Lietuvis 165 km atstumu baigė 13 sekundžių pralaimėjimo nugalėtoju tapusiam belgiui Bert Roese.

* Lietuvos disko metikas Virgilijus Alekna nesunkiai pateko į Prancūzijos sostinėje Paryžiuje vykstančio devintojo pasaulio lengvosios atletikos čempionato disko metimo varžybų finalą. 31 metų olimpinis čempionas sekmadienį nusivėdė diska 68 m 29 cm ir įvykdė kvalifikacinę normą, kuri buvo 64 m 50 cm. Geriausiai iš visų 27 sportininkų pasirodžiusiam V. Aleknai užteko vienintelio bandymo.

* Europos valstybių sostines apibėgti pasiryžęs bėgikas iš Lietuvos Petras Silkinas pasiekė Briuselį, iš kurio patrauks į Luxemburgą. 62 metų P. Silkinas maratoną „Per Europos sostines už Lietuvą“ skiria būsimai Lietuvos narystei Europos Sąjungoje bei siekia nutiesti simbolinį kelią tarp Lietuvos ir ES valstybių narių bei kandidatų sostinių.

Lietuva telkia kaimynų paramą prieš Rusijos planus išgauti naftą Baltijoje

Vilnius, rugpjūčio 25 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas Palangoje susirinkusių savo kolegų iš Baltijos ir Šiaurės valstybių paprašė paraginti Rusiją pradėti bendradarbiavimą su Lietuva ir kitomis valstybėmis dėl naftos gavybos Baltijos jūroje netoli Kuršių nerijos.

„Tikiu, kad mes drauge galėtume paraginti Rusijos pusę, kad pradėtų realų bendradarbiavimą su visomis susijusiomis pusėmis — tiek su Lietuva, tiek su UNESCO, tiek su visu Baltijos regionu. Juk Baltijos jūra, kuri skalauja mūsų valstybių krantus — tai visų mūsų turas, taigi, ekologinės katastrofos atveju žala pajustumė mes visi“.

Artėjantis politinis sezonas apsieis be skandalų

Vilnius, rugpjūčio 25 d. (BNS) — Konservatyvios Tėvynės sąjungos vadovas Andrius Kubilius spėja, kad artėjantis politinis sezonas bus „niūrus“ ir be skandalų.

„Vyriausybės veikla opozicijai, o taip pat, matyt, ir šalies visuomenei šiame sezone nebus labai įdomi, nes akivaizdžiai matyti, kad ji nebeturi didesnių ambicijų pradėti didesnių darbų. Todėl, liaudiškai tariant, bus tik tempinama guma iki rinkimų, todėl didelių skandalų nebesitikime“, svarstė A. Kubilius.

Pasak jo, vienintelis įvykis, galėsianis „praskaidrinti politinį gyvenimą“ — Nukelta į 5 psl.

sakė A. Paulauskas, kalbėdamas pirmadienį Palangoje prasidėjusiame Baltijos ir Šiaurės valstybių parlamentų pirmininkų susitikime.

A. Paulauskas priminė, kad Lietuva siūlė sudaryti bendrą žinovų grupę su Rusija, kad įvertintų šio telkinio naudojimo įtaką aplinkai, tačiau iki šiol negavo nei atsakymo, nei Rusijos atliktos valstybinės ekologinės naftos telkinio „D-6“ ekspertizės rezultatų.

Susitikime dalyvavusių kitų Baltijos ir Šiaurės valstybių parlamentų pirmininkai pritarė Seimo pirmininko siūlymams ir būtinybei labiau įtraukti Rusiją į regiono aplinkosaugą. Nukelta į 5 psl.

Siūloma įvertinti visų vyriausybės sprendimus dėl „Mažeikių naftos“

Vilnius, rugpjūčio 25 d. (BNS) — Seimo pirmininko pavaduotojas socialdemokratas Vytenis Andriukaitis ragina išanalizuoti visų Lietuvos vyriausybės sprendimus, susijusius su bendrovės „Mažeikių nafta“ privatizavimu ir atvirusius kelią JAV bendrovės „Williams International“ ateitimui į Lietuvą.

„Kalbant apie premjerų atsakomybę šioje istorijoje, ji gula ant visų ministrų pirmininkų, kurių vadovaujamos vyriausybės organizavo „Mažeikių naftos“ privatizavimą, pečių“, pirmadienį sakė V. Andriukaitis.

Jis minėjo 1999 metais, kuomet buvo pasirašytos sutartys su „Williams“, premjero pareigas ėjusius tuometinius konservatorius Gediminą Vagnorių, Rolandą Pakšą, Ireną Degutienę ir Andrių Kubilių.

Baltijos ir Šiaurės valstybių parlamentų pirmininkų susitikime (I eilėje iš kairės): A. Paulauskas, E. Ergma, I. Üdre, J. Kosmo. II eilėje — B. von Sydov, P. Lipponen, K. Meidalis, H. Blondalis. Saulius Venckaus (ELTA) nuotr.

menų, iš jų įtarimai jau pareikšti dviem buvusiems ministrams ir vienam buvusiam viceministru.

Žiniasklaidos teigimu, tai — buvęs valdymo reformų ir savi valdybių reikalų ministras Sigis Kaktys, susisiekimo ministras Rimantas Didžiokas ir ūkio viceministras Antanas Bartulis. Visi jie 1999 metais dirbo konservatorių vyriausybėje.

Opozicinė Tėvynės sąjunga tai įvertino kaip politinį procesą.

Pasak generalinio prokuroro, tyrimo metu paaiškėjo, kad „Mažeikių naftai“ padaryta 1.5 milijardo litų žala.

Nukelta į 5 psl.

Vilniaus meras kandidatuos į Seimą ir sieks premjero posto

Vilnius, rugpjūčio 25 d. (BNS) — Liberalų ir centro sąjungos (LiCS) vadovas, Vilniaus meras Artūras Zuokas patvirtino ketinąs dalyvauti kitų metų rudenį vyksiančiuose Seimo rinkimuose, o pergalės atveju liberalcentristai jį siūlytų į premjerus.

Pasak dienraščio „Respublika“, apie ketinimus kandidatuoti į Seimą A. Zuokas viešai pranešė savaitgalį vykusiame LiCS susirinkime Platieliuose. Nukelta į 5 psl.

Vašingtonas. JAV elektros energijos ūkio atstovai ketina pritraukti vyriausybės ir privačių investicijų už 100 mlrd. dolerių valstybės elektros energijos sistemai modernizuoti.

JAV elektros energijos sistemos rekonstrukcijos plane, kuris buvo parengtas dar iki rugpjūčio 14 dienos avarijos, buvo numatytos Kanados ir JAV elektros energijos sistemų derinimo priemonės, kurios leistų užkirsti kelią elektros energijos atjungimui ateityje, rašo „The Wall Street Journal“. Elektros atjungimai JAV gali atsieiti apie 100 mlrd. dolerių per metus. Tuo tarpu naujojo JAV elektros energijos tyrimų instituto ataskaitoje patvirtinama, jog investicijos į elektros energijos sistemą pastaraisiais metais sumažėjo 20 mlrd. dolerių per metus.

IRAKAS

Tikritas. Buvęs Irako diktatorius Saddam Hussein tikriausiai vis dar kas kelias valandas važinėja iš vienos slapvietės į kitą, tačiau jam lieka

Švietimo ir mokslo ministerija bando susigrąžinti mokyklos nelankančius vaikus

Vilnius, rugpjūčio 25 d. (BNS) — Švietimo ir mokslo ministerija paskelbė renginį „Mokyklon? Pakeliami“, kuriuo siekiama, kad visuomenė nebūtų abejinga mokyklų nelankančioms vaikams bei padėtų juos grąžinti į mokyklas.

Nuo rugpjūčio 30-osios iki spalio 31 dienos vyksiančio renginio metu kiekvienas pilietis, paskambinęs nemokamu telefonu, gales pranešti apie mokyklą nelankančius ar pamokų metu ne mokykloje esančius vaikus. Gauta informacija bus perduota atsakingoms savivaldybių tarnyboms.

Paskambinus nemokamu telefonu, taip pat bus galima plačiau sužinoti apie renginį ar pasiūlyti socialinę paramą vaikams iš remtinų šeimų. Jei žmonės renginyje dalyvaus aktyviai, ji bus pratęsta iki gruodžio mėnesio.

Spaudos konferencijoje pirmadienį švietimo ir mokslo ministras Algirdas Monkevičius teigė, jog vienas svarbiausių švietimo sistemos tikslų — kad kuo mažiau jaunų žmonių „būtų šalia švietimo“.

Ministras pasidžiaugė, jog šiuo metu Lietuvos bendrojo lavinimo

Nukelta į 5 psl.

Lietuvoje ruošiamasi įvesti nekilnojamojo turto mokestį

Vilnius, rugpjūčio 25 d. (BNS) — Gerokai padidėjus žemės sklypų mokesčiui, Lietuvos gyventojų laukia dar viena nemaloni naujiena — kito nekilnojamojo turto apmokestinimas.

Šiuo metu jau baigiamas rengti Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymas.

Jame numatyta apmokestinti butus, gyvenamuosius namus ir kitus pastatus, pirmadienį rašo dienraštis „Lietuvos rytas“.

Istatymo projekte numatyta, kad gyventojai turės mokėti 1-2 proc. nekilnojamojo turto vertės metinį mokestį, kurio galutinį dydį nustatys savivaldy-

bės. Turto rinkos vertę turės nustatyti valstybės įmonė Registrų centras masiniu vertinimo būdu — lygiai taip pat, kaip buvo įvertinta žemė.

Istatyme numatyta ir neapmokestinama turto vertės suma. Ji gali siekti 0.1-0.5 mln. litų.

Tiesa, naujo mokesčio įvedimas gali būti ir atidėtas.

Pasak gerai informuotų šaltinių, gyventojų apmokestinimas būtų politiškai labai nepopuliarus žingsnis, todėl įstatymas greičiausiai bus svarstomas ne anksčiau kaip po 2004 metų rudenį įvyksiančio Seimo rinkimų.

mis sprogo prie Bagdado viešbučio „Canal“, kuriame buvo įsikūrusi JT būstinė.

RUSIJA

Karaliaučius. Bendrovė „LUKoil-Kaliningradmorneft“ Baltijos jūroje pradėjo montuoti ledams atsparią platformą „D-6“. Kaip pranešė bendrovės spaudos tarnyba, platformą atgabens Danijos firmos „Mammoet“ ir „SHL“, kurios specializuojasi transportuoti tokias naftos platformas visame pasaulyje. Į Karaliaučius taip pat atvyks Vokietijos bendrovės „Siemens AG“, tiekiančios elektrikos įrangą platformai, ir JAV bendrovės HRI, kuri įdiegs gręžimo įrangą, atstovai.

INDIJA

Bombay. Mažiausiai 40 žmonių žuvo ir daugiau kaip 100 buvo sužeista per dviejų bombų sprogimus, pirmadienį nugriaužėjusius Indijos finansinės sostinėje Bombay. Kol kas neaišku, kas atsakingas už šiuos išpuolius.

Pasaulio naujienos

EUROPA

Berlynas. Artimiausiu metu užsienio reikalams, norintiems įvažiuoti į Europos Sąjungos (ES) valstybes, reikės, be nuotraukos, duoti pirštų atspaudus, rašo Vokietijos savaitraštis „Der Spiegel“. Pirštų atspaudai ir nuotraukos bus saugomi specialioje duomenų bazėje, taip pat bus išduodamoje įvažiavimo vizoje. Pagrindinis tokios vizos privalumas bus tai, kad jos bus patikimai apsaugotos nuo padirbinėjimo.

Paryžius. Tibeto dvasinis vadovas Dalai Lama sakė tikintis, jog derybos su Kinija dėl didesnio Tibeto autonomijos turės duoti rezultatą per artimiausius 2 ar 3 metus, nes kitaip nepriklausomybės reikalavimams jaunimui jis nesugebėtų pateisinti savo nuostatos pozicijos. Interviu Prancūzijos dienraščiui „Le Figaro“ išretransmis

vadovas teigė, jog jis džiaugiasi pagerėjusiais santykiais su Kinija, nors per derybas kol kas ir nepasiekta jokios pažangos.

Atėnai. Žinomas Rusijos žiniasklaidos magnatas Vladimir Gusinskij, kuris praėjusią savaitę buvo suimtas Atėnuose, pirmadienį stojo prieš Graikijos teismą, kuris nusprendė, ar išduoti jį Rusijai dėl įtarimų sukčiavimu itin stambia mastu. Vieną didžiausių Rusijos žiniasklaidos imperijų sukūręs 51 metų V. Gusinskij priklausė nedidelei Rusijos verslininkų, vadinamųjų oligarchų, grupei, kuri, 10-ajame dešimtmetyje vykstant privatizacijai, per labai trumpą laiką susikrovė didžiulius turtus.

JAV

New York. JAV pareigūnai planuoja į Rytų Europą pasiųsti iki 28,000 irakičių, kurie čia būtų aktyviai rengiami

SVEIKATOS KLAUSIMAI

VIDURIAVIMAS

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Visokio amžiaus žmonės, kai kada suviduriuoja — laisvai, vandeninai išsistūtinai. Pagal šio krašto sveikatos įstaigą — The National Institute of Health — vidutinis suaugusysis suviduriuoja apie keturis kartus per metus. Dažniausiai tokia negerovė tęsiasi dieną ar dvi ir liaunasi be jokio ypatingo gydymo. Tik kartais viduriuojama sunkiau ir reikia gydytis. Taip suviduriuoja labai jauni, gana seni ir kitaip negaluoja.

Kas sukelia viduriavimą?

Liūsus vidurius dažnai sukelia bakterijos ar virusai. Dažniausiai tikra priežastis nesusekama, nes ta negerovė liaunasi greitai. Kartais suviduriuojama nepakenciant maisto, turint parazitų, imant vaistus ar sergant žarnynu.

Po tolimus kraštus keliaujant kartais suviduriuoja (keliautojo viduriavimas), ten valgant ar geriant užterštus karnius ir gurgšnius bakterijomis, virusais ir parazitais. Dabar keliautojai retai suviduriuoja, išskyrus buvusias besivystančiuose kraštuose.

Ypatingas rūpestis su viduriuojančiais kūdikiais

Naujagimių ir kitų kūdikių viduriavimas gali būti pavojingas, nes tokie greitai netenka kūno skysčių. Todėl tuojau nunešk tokį vaiką pas gydytoją, kai jis ketveriopai sunegaluoja:

1. tamsios — juodos išmatos ar jose kraujas bei piliai;
2. kai kūno temperatūra 101 F (38.3 C);
3. negerėja po paros;
4. kai netenka daug skysčių.

Išsekusio kūno ženklai

Šie šešeriopie ženklai rodo išsekusį kūną (dehydration): troškulys, sumažėjęs kiekis šlapimo, sausa oda, nuovargis, svirdulys ir tamsūs šlapimas.

Maziems vaikams pavojus atsiranda, kai jie septyneriopai sunegaluoja viduriuodami: sausa burna ir liežuvis; be asarų verksmas; sausi vystyklai po 3 valandų ar ilgiau; karščiavimas; įdubusios akys, žandai ir pilvas; sugnybta ir atleista oda neišsilygina; neramumas ir susijaudinamumas.

Kokius reiškinius sukelia viduriavimas?

Suaugusiems ir didesniems vaikams viduriavimas dažniausiai sukelia staigų reikala skubėti išvyti; kartu gali būti vidurių skausmas, spazmai, išpūtimas ir pykinimas. Paprastas viduriavimas, kartais vadinamas staigiu, greitai liaunasi ir esti sukeliamas uždegimo. Ilgiau

tęsiasi chroniškas viduriavimas — tris savaites ar ilgiau ir atsiranda su žarnų netvarka, kaip įsijautrinusios žarnos (irritable bowel syndrome) ar celiac liga bei uždegimas žarnų (inflammatory bowel disease).

Koks yra geriausias viduriavimo gydymas?

Svarbiausias žingsnis gydant viduriavimą yra atstatyti kūno skysčių ir elektrolitų (kalio ir natrio). Nors vanduo yra svarbus išvenimui išsekimo (dehydration), bet jame nėra elektrolitų. Už tai vietoje vandens geriausias gydymas nuo viduriavimo yra be riebalų vištienos sriuba, kurioje yra druska, kartu su apelsinų sūka ar „sport drinks“ bei minkšti vaisiai ar mažai stambmenų turinčios daržovės — ten yra kalis (potassium).

Vaikams kartais reikia ypatingo skysčio atstatymui jų išsekimo; gydytojo patarimo gauti galima gauti maisto krautuose.

O kaip su vaistais viduriavimui?

Vidurius sulaiką vaistai gali padėti, bet jie nepatariami. Mat sulaikymas vidurių gali užlaikyti bakterijas ir užtepti negerovę. Nera vaistų virusiniam viduriavimui — jis pasibaigia savu laiku. Tik bakteriniam viduriavimui teikiama antibiotikai, kai toks jis ilgiau užsitiesia.

Ko vengti viduriuojant?

Kol pasibaigs viduriavimas, gerai elgsies negerdamas pieno ir nevalgydamas jo gaminių, o taip pat vengdamas riebaus, stambmenomis gausaus ir labai saldaus maisto. Geriau pasijautęs pradėk valgyti minkštą, skystą maistą — bananus, ryžius, virtas bulves, sausainius, džiovintą pyragą, virtas morkas ir keptą vištieną be odos ir be riebalų. Galima vaikams duoti bananus, ryžius, obuolių košę ir sausainius.

Kada kreiptis į gydytoją?

Nors viduriavimas dažniausiai nesukelia rimtų negėrumų sveikties vaikams ir suaugusiems, bet neapsileisk — kreipkis į gydytoją, kai penkeriopai sunegaluoji:

1. kai viduriuoji daugiau kaip tris dienas;
2. kai labai skauda vidurius ir išėinamą;
3. kai karščiuoji 102F (38.9C);
4. kai išmatos yra juodos ar kraujuotos;
5. kai išsenki.

Visada būk saugus, jei kas neaišku, kreipkis į gydytoją.

Šaltinis: „Postgraduate Medicine“ January 2002.

Krūtų vėžio prevencijos projektas — „Nedelsk — dėl savęs ir tų, kurie tave myli“. Antrasis iš kairės — Mercedes Benz firmos atstovas, kuris paskolino autobusiuką apvažinėti 35 miestus, miestelius, raginant ir šviečiant moteris, kad pasitiktų krūtų vėžio. Išleistuvę metu kalbėjosi su Vilniaus miesto meru Artūru Zuoku, Agne Zuokiene, projekto sumanytoja ir vykdytoja, bei sveikatos apsaugos ministru dr. Juozu Oleka.

NEMOKAMOS VĖŽIO PROFILAKTIKOS AKCIJA

Moterų krūtų patikrinimas

Šių metų gegužės mėnesio šeštadieniais buvo vykdomi Lietuvos Mercy Lift apmokami moterų krūtų vėžio profilaktikos patikrinimai visuose Lietuvos onkologiniuose centruose: Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Šiauliuose ir Klaipėdoje.

Susitarimai, sutarčių pasirašymai ir sutarimai palengvino LML ir OC darbus. Mamogramos buvo atliktos šeštadieniais, kadangi centrai yra uždaryti ir buvo be kitų trukdymų sklandžiai aptartas moterų, ypač dirbančių arba iš toliau atvažiuojančių. Labai vertinu visų OC gydytojų, onkologų, terapeutų, registratūros darbuotojų, kurie pasiaukoję gegužės mėnesio dienomis ir kartu su LML parodė dėmesį mensei, skirtam Motinai.

Po spaudos konferencijų, pasikalbėjimų vietinių TV laidos ir radijuje per 24 valandas užsiregistravo daug moterų, pasinaudojusių tam skirtais telefonų numeriais. Atsiliepimai buvo stulbinantys, net onkologijos darbuotojai nemanė, kad bus tokia reakcija. Labai daug padėjo atviras pasikalbėjimas, raginantis moterims neapsileisti ir atvykti, nes nereikalavome gydytojų siuntimų. Ypač kviečiau tas, kurios sulaukusios 40 m., dar ne karto nebuvo pasidariusios mamogramos. Raginau rajonų savivaldybes išrūpinti moterims transportą, jei būtų reikalinga.

Po Agnės Zuokienės kvietimo prisijungti prie jos „Nedelsk dėl savęs ir dėl kitų, kurie Tave myli“ akcijos, kiekvienos savaitės žinias perduodavau, o jos darbuotojai aprašydavo interneto žiniaraštyje visame pasaulyje apie LML darbo progresą ir suteikdavo telefonų numerius, kur kreiptis. Agnė Zuokienė yra Vilniaus miesto mero Artūro Zuoko žmona. Jiems esu dėkinga.

Vilnius

Vilniaus universiteto Onkologijos institute Santariš-

kių klinikų miestelyje vyko nemažai susitikimų, pasitarimų su instituto direktorium prof. habil. dr. Konstantinu Povilu Valucku, radiologais gydytojais Viktoru Mamatovu, Jonu Tutkumi, Ramonu Ambrozaičiu, Chirurginės klinikos vadovu dr. Valerijum Osipenko ir daugeliu kitų. Svarbų vaidmenį atliko direktoriaus pavaduotoja metodiniams reikalams dr. Birutė Aleknavičienė, su kuria dažnai susitikdavome arba pasikalbėdavome. Daug patarimų prisidėjo Laimutė Bartkevičienė, mano bendro likimo draugė, buvusi moterų, sergančių krūtų ligomis, organizacijos prezidentė. 38 m. jai nuplovė krūtį ir dėl to ją atleido iš darbo.

Moteries atlikta 255 mamogramos (po keturias kiekviena), panaudota 1,020 filmų). Buvo nustatytas vienas I stadijos vėžys, duoti siuntimai tolesniam tyrimui 57 moterims (daugiau kaip 40 metų), kurioms anksčiau mamogramos nedarytos. Iš jų 4 operuotos. Skaiciai rodo, kad daugiau kaip 60 m. moterų nebuvo gydytojų siunčiamos daryti mamogramų, kaip mes esame pripratę mūsų visuomenėje. Irgi aišku, kad tikrintis buvo slapstomasi, nes šeimai gėda, jei būtų rastas piktybinis navikas.

Statistika rodo, kad viena iš dviejų diagnozuotų Lietuvoje miršta nuo krūtų vėžio ligos.

Atvyko moterys ne tik iš Vilniaus miesto, bet ir iš rajonų: Lentvario, Mostiškes, Ukmergės, Trakų, Utenos, Molėtų, Nemenčinės, Skaidiškių, Griškių, Solininkų, Galgių, Biržų, Ignalinos, Juodšilių, Pušaloto, Varenos, Mazosios Riešės, Šalčininkų, Aukštadvario ir Gudžių kaimo.

Dalyvaujant Agnės Zuokienės „Nedelsk“ akcijoje buvo proga pasikalbėti su laukiančiomis moterimis. Jų nusiskundimas buvo labai aiškus ir yra šiuo laiku sprendžiamas. Anais laikais ugdyti specialistai, ginekologai rūpinosi tik moters ginekologijos reikalais, ligomis ir niekada netikrino krūtų. O klausimas, kas yra reprodukcinė sveikata? Radiologai krūtims vadinami mamologais. Su Vakarų pasauliu bendradarbiaujant, reikalai keičiasi į gerąją pusę. Moterys po pasikalbėjimo pripažįsta, kaip man sakė viena iš Kaišiadorių, nebėra gėdos kalbėti, pasikalbam viena su kita prie arbatos ir net su šeimomis.

Klaipėda

Susitikome su Klaipėdos miesto nuostabiausiu ligoninės direktorium, prof. dr. Vinsu Janušoniu, senu LML bendradarbiu. Jis buvo sužadėtas „naudingiausia akcija, kokia gali būti“. Pasiūliau su-

mokėti už 250 priėmimų pas gydytoją, o jis atsakė, kad apskrities didelė, pati padarys. Taip ir buvo padaryta 303 mamogramos! Nebuvo taip lengva iš pradžių, su manim buvo dr. Angelė Dirkenė, kai priešinosi Onkologijos vadovs. Perskaičiau šitą tvorą, ir viskas išėjo labai gerai. Buvau nuvykusi du šeštadienius ir visi geranoriškai dirbo, taip pat ir vadovs.

Kai pradėjome šią akciją, ne visuose OC veikė vėžių ligų informacijos centrai. Jau paskirtas kambarys Klaipėdos ligoninės Onkologijos departamente, vadovė — nepailstama Kretingos bibliotekos direktorė Aldona Kerpytė, patį atlaikiusi sunkias ligos dienas. Jos pastangoms pritarė prof. dr. Vinsas Janušonis. Manėme, kad Atviros Lietuvos fondas padės įrengti kabinetą, bet sužinojome, kad mūsų prašymo nepatvirtino.

Moterys atvyko ne tik iš Klaipėdos, bet ir iš Palangos, Neringos, taip pat iš Skuodo, Klaipėdos, Šilutės, Kretingos, Plungės, Telšių, Šilalės, Tauragės ir Trakų rajonų. Deja, rasta I stadijos dvi moterys. Pakitimų rasta pas 113, pasiūta tolimesniems tyrimams — 50. Atvyko moterų nuo 40 iki 74 m. Nuo 65 iki 74 m. pirmą sykį mamogramas darė 16 moterų.

Šiauliai

Šiauliuose OC buvome sutarę iširti 200 moterų. Niekas nemanė, kad bus toks dinų: Lentvario, Mostiškes, Ukmergės, Trakų, Utenos, Molėtų, Nemenčinės, Skaidiškių, Griškių, Solininkų, Galgių, Biržų, Ignalinos, Juodšilių, Pušaloto, Varenos, Mazosios Riešės, Šalčininkų, Aukštadvario ir Gudžių kaimo.

Deja, išduota 17 siuntimų gydytojo onkologijos konsultacijai ir gydymui. Akcijos metu išaiškinta: krūtų vėžio — 4; iš jų I stadija — 1, II stadija — 2; III stadija — 0; IV stadija — 1. Buvo rasta ir nepiktybinės krūtų patologijos. Moterų gydomos Šiauliu OC. Tikimės, kad išgelbėjome gyvybę 4. Jeigu nebūtų buvę akcijos, nebūtų pasitikrinę krūtų. O visos 265 pasitikrino pirmą kartą.

Panevėžys

Panevėžio ligoninės Konsultacijos klinikos vadovė vyr. gyd. R. Paliokaitė stengėsi surengti akciją kuo geriausiai. Taip ir įvyko. Nuvažiavau į sukiestą spaudos konferenciją, kur dalyvavo 4 laikraščių žurnalistai, 3 vietinių televizijos programų ir

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:	\$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

El-paštas: administracija@draugas.org

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

EDMUNDAS VIZAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave., Ste. 516

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

Akių ligos — chirurgija

150 E. Huron, Suite 1000

Chicago, IL 60611

Valandos pagal susitarimą

Tel. 312-337-1285

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už

prieinamą kainą. Susitarimai kalbėti

angliškai arba lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

Tel. 708-422-8260.

ARAS ŽIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

DR. TOMAS ZUBINAS

DANTŲ GYDYTOJAS

4560 W. 103rd St.,

Oak Lawn, IL 60453

Tel. 708-423-5155.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

korespondentais. Pasikalbėjimas

buvo perduotas internetinėje

laikraščio laidoje. Žurnaliste

Gustaitytė nepagailejo gražių

žodžių apie LML veiklą. Raginame

moteris pasinaudoti nemokamomis

akcijomis, kur nereikėjo gydytojų

siuntimo. Deja, moterys nesukubėjo,

nes atliktos 245 mamogramos, o

sumokėjome už 250. Pertekliaus nebuvo,

kaip kituose miestuose.

Ataskaitoje parašyta, kad

Onkologijos patologijos nerasta

arba onkologijos patologijos

krūtyje nekonstatuota. Moterų

atvyko iš: Kauno, Kaišiadorių,

Vilkaviškio, Marijampolės,

Dievogados k., Kedainių (8),

Garliavos (7), Raudondvario,

Ramalių, Jonavos, Ramačių,

Girūnų, Alytaus, Babilų, Jurbarko,

Kamajų, Kelmės, Rokiškio raj., Raseinių

ir Tauragės. Paskutinę dieną

buvo atlikta 62 mamogramos

nuo 61 iki 80 m. moterims. Moterų

amžius buvo nuo 39-erių iki 80 m.

Pastaba

Jei ne akcija, moterys gal nebūtų pasitikrinusios, nes visos atėjusios buvo pirmą kartą. Atkreipime, kad moterų daugiau atkreipė dėmesį į savo sveikatą. Raginame pasitikrinti kiekvienais metais. O jeigu padėdės metinių mamogramų skaičius, sukelia Sveikatos apsaugos ministerijai problemų, ji turės papildomai išrūpinti lėšų. Prevencija ir profilaktika yra pigesnė nei kaip gydymas operacijomis ir brangiai chemoterapijos vaistais.

Informaciją pateikė akcijos vykdytoja

Pranė Šlutiene

LML prezidentė

Būrelis moterų, kurios buvo autobusu atvežtos iš Biržų „Mažeikių naftos“ Biržų poskyrio deka į Vilniaus Onkologijos institutą atlikti LML nemokama vėžio profilaktikos krūtų patikrinimą. LML pirm. Pranė Šlutienei (trečioji iš kairės) jos teikė namie keptos ruginės duonos.

Prieš seimo išvyką

Lietuvos Vyčių 90-sis metinis suvažiavimas/seimas š. m. rugpjūčio 14-17 d. vyko Hilton Dedham, Brockton, Massachusetts. Anksčiau atvykstantiems seimo dalyviams trečiadienį, rugpjūčio 13 d., buvo suruoštos trys įdomios išvykos: laivo kelionė stebėti banginius (whale watching), Bostono miesto ekskursija ir išvyka į žymų Bostono akvariumą. Iš viso dalyvavo daugiau kaip 40 vyčių. Populiariausia išvyka buvo banginių stebėjimas. Rytas buvo drėgnas, saulė šildė šiltesniais spinduliais, bet tai nepakenkė dalyvių nuotakai. Į viešbutį grįžome pavargę, bet laimingi ir patenkinti įdomiomis išvykomis ir smagia diena.

Vakare vyko į Nukryžiuotojo Jėzaus ir Our Lady of Sorrows seselių vienuolyną. Aplankė seseles Helen ir Eugenija, kurios atsilankiusios supazindino su vienuolyno įkurimu 1924 m. Scranton, Pensilvanija. 1945 m. vienuolės persikėlė į dabartinį pastatą Brocktone.

90-sis seimas — „Pakelkime balsus — lift our voices“

90-sis Lietuvos Vyčių seimas/suvažiavimas, š. m. rugpjūčio 14-17 d. vykęs Hilton Dedham viešbutyje, Brockton, MA, prasidėjo šūkiu: „Pakelkime balsus — lift our voices“. Seimą globojo I kuopa, veikianči Brockton, MA. Ši kuopa taip pat švenčia savo 90 gyvavimo metus.

Suvažiavimas buvo pradėtas ketvirtadienį šv. Mišiomis šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje. Mišias koncelebravo kleb. kun. Juozas Prusaitis, Lietuvos Vyčių garbės narys kun. Petras Shakalis, kun. Albin Janiūnas, kun. Steve Zukas.

Iškilmingai įnešus velia-

vas, Mišios buvo aukojamos už Lietuvos Vyčius. Savo pakošle kun. Prusaitis išreiškė padėką už pakvietimą dalyvauti šv. Mišiose kartu su vyčiais, švenčiančiais savo 90-ąjį suvažiavimą ir garbingą I kuopos 90-metį. Visiems delegatams ir svečiams jis palinkėjo sėkmingo ir vaisingo suvažiavimo. Mišių metu giedojo solistė Marytė Bizinkauskaitė, I kuopos narė ir suvažiavimo koordinatore. Mišiose taip pat dalyvavo Bostono būrmeisteras Jack Yunits. Po Mišių delegatai susirinko parapijos saleje seimo atidarymo pietums. Bostono meras J. Yunits pasveikino Vyčių organizaciją ir linkėjo gero ir vaisingo suvažiavimo. Sveikino I kuopa, švenčiančią 90 metų jubiliejų.

Pirmas seimo posėdis

Po Mišių oficialus seimo atidarymas vyko viešbučio saleje. Nešamas veliavas sekė Centro valdyba ir komitetų pirmininkai. Centro valdybos pirmininkas Robert A. Martin atidarė seimą ir pakvietė seselę vienuolę „Vyties“ žurnalo redaktorę Janinę Golubicką sukalbėti maldą. Sugiedoti JAV, Lietuvos ir Vyčių himnai. Dalyviams sveikino Centro valdybos rengimo komiteto narė Veronica Bizinkauskas.

Prezidiumą sudarė John Mankus, 72 kuopa, Binghamton, NY, Vivian Rodgers, 26 kuopa Worcester, MA ir Michael Petkus, 96 kuopa, Dayton, OH. Sekretoriavo seselė vienuolė Johanna Shainauskas, 112 kuopa, Čikaga, ir Irene Svekla, 3 kuopa, Philadelphia.

Tvarkidariai (Sargeant at arms) išrinkti atstovauti visoms penkioms apygardoms: Nellie Bayoras Romanas, Felix Zorkis, Diann Martin, Paul Moore ir Laurynas Micevičius.

Rezoliucijų komisiją sudarė: Teresė Strolia, 157 kuopa, Lemont, garbės narė Elinor Sluzas, 96 kuopa, Dayton, Bernice Aviza, 26 kuopa, Hudson—Mohawk ir Tomas Grein, I kuopa, Brockton.

Aukų (buvusių sveikinimų) komitetą sudarė: Robert A. Martin, 16 kuopa, Čikaga, Sofija Sakalys, 103 kuopa, Irene Macke, 157 kuopa, Lemont, Robert Damasauskas, 36 kuopa, Čikaga ir Lillian Greymas, 3 kuopa, Philadelphia.

Seimo parlamentinės eigos patarėjas — Peter Paul Zanstis, 16 kuopa, Bridgeport, IL.

Mandatų komitetą sudarė: June Grenier, 6 kuopa, Hartford, CT; ir Cathy Nakrosis, 90 kuopa, Kearny, NJ, Antoinette Sakal, 152 kuopa, Eastern Long Island, NY ir Georgiana Macke, 157 kuopa, Lemont.

Centro valdybos pirmininkas Robert A. Martin, Jr., atliko išsamų praėjusių metų organizacijos veiklos pranešimą.

Išdėdino Elena Nakrosis apibūdino organizacijos išdą, pasiūlė biudžetą 2003-2004 m. veiklos metams, kuris delegatų buvo priimtas.

Seimą žodžiu sveikino dr. Thornsteinn Gislason, Lietuvos garbės konsulas JAV-se, Nellie Bayoras Romanas, Romos katalikų susivienijimo lietuvių Amerikoje organizacijos apibūdino organizacijos išdą, pasiūlė biudžetą 2003-2004 m. veiklos metams, kuris delegatų buvo priimtas.

Seimą žodžiu sveikino dr. Thornsteinn Gislason, Lietuvos garbės konsulas JAV-se, Nellie Bayoras Romanas, Romos katalikų susivienijimo lietuvių Amerikoje organizacijos apibūdino organizacijos išdą, pasiūlė biudžetą 2003-2004 m. veiklos metams, kuris delegatų buvo priimtas.

Seimą žodžiu sveikino dr. Thornsteinn Gislason, Lietuvos garbės konsulas JAV-se, Nellie Bayoras Romanas, Romos katalikų susivienijimo lietuvių Amerikoje organizacijos apibūdino organizacijos išdą, pasiūlė biudžetą 2003-2004 m. veiklos metams, kuris delegatų buvo priimtas.

Jankauskienės, Lietuvos katalikų religinės šalpos administratorės, Lithuanian American Roman Catholic Women's Alliance, Dale Vaikutis Murray, Juozo Rygelio, Amerikos lietuvių kultūros archyvų pirmininko ir dr. Katherine Dunlap, APPLE.

Mandatų komisijos pranešimu, pirmajame posėdyje dalyvavo 105 asmenys. Jų tarpe 3 garbės nariai, 4 svečiai ir 3 Centro valdybos nariai, atstovavę 5 rajonams ir 33 kuopoms.

Posėdis baigtas maldą, kurią sukalbėjo seselė Johanna Shainauskas.

Viešbučio saleje vyko susipažinimo vakaras. Po užkandžių „Sodaauto“ ansamblis (neseniai grįžęs iš Lietuvos po sėkmingo pasirodymo Dainų ir šokių šventėje) palinksmo delegatus ir svečius nuotai-kingomis dainomis ir šokiais, įtraukė dalyvius kartu paty- pinėti, padainuoti su jais. Nuotai-ka buvo pakili. Vakaras ir atmosfera — nuostabi.

Antroji suvažiavimo diena

Penktadienį, rugpjūčio 15 d., šv. Mišias šv. Kazimiero bažnyčioje už mirusius Lietuvos vyčius ir organizacijos rėmėjus koncelebravo kun. William Wolkovich — Valkavičius, prelatas A. Contons, kun. A. Janiūnas ir vietinis kun. Claffey iš Norwood, MA.

Po Mišių antrą posėdį sesiją maldą pradėjo prelatas A. Contons.

Becky Nakrosis, Centro valdybos pirmininko antroji pavaduotoja, perskaitė ir įteikė narystės į organizaciją rėmėjus koncelebravo kun. William Wolkovich — Valkavičius, prelatas A. Contons, kun. A. Janiūnas ir vietinis kun. Claffey iš Norwood, MA.

Becky Nakrosis, Centro valdybos pirmininko antroji pavaduotoja, perskaitė ir įteikė narystės į organizaciją rėmėjus koncelebravo kun. William Wolkovich — Valkavičius, prelatas A. Contons, kun. A. Janiūnas ir vietinis kun. Claffey iš Norwood, MA.

Becky Nakrosis, Centro valdybos pirmininko antroji pavaduotoja, perskaitė ir įteikė narystės į organizaciją rėmėjus koncelebravo kun. William Wolkovich — Valkavičius, prelatas A. Contons, kun. A. Janiūnas ir vietinis kun. Claffey iš Norwood, MA.

Gyvenimo būdas, sodybos ir tikis

Pagrindinis baltų socialinis vienetas buvo šeima. Del to savo sodybas jie kurdavo šeimomis plačia prasme: kartu gyvendavo ne tik tėvai ir vaikai, bet ir tolimesni giminės (seneliai, vaikaičiai, pusbroliai, pusseserės, dėdės, tetos ir t.t.). Visa tokia gyvenvietė dažnai vadindavosi viena šeimos pavarde, pvz. Kairiai.

Šeima paprastai gyvendavo vienoje rastų troboje su šiaudiniu stogu. Trobos viduryje stovėjęs ugniakuras, iš kurio dūmai išeidavo pro stogą paliktą skylę. Žiemą išsivedavo ir kai kuriuos gyvulius, kad nesušaltų. Šeimos, kurios buvo per didelės tilpti po vienu

Dalis buvusiųjų Lietuvos Vyčių CV pirmininkų (iš kairės): Pranciška Petkuvienė, naujai išrinkta pirmininkė Agnė Mickunas, Anna Klizas Wargo, Loretta Stukienė; (stovi) Frank Petrauskas, John Mankus ir Robert A. Martin.

tetą centro valdyboje. Jis pats stebėjo, kaip vyksta žaidynes, kad dalyvauja daug jaunimo, galima sakyti apie 300. Vyksta rungtynės Washington, DC, Philadelphia, PA, Bridgeport, CT, ir Cleveland, OH. Suvažiavimo delegatai pritarė ir vienbalsiai nutarė atgaivinti sporto komitetą centro valdyboje.

Garbės narė Loretta Stukienė pristatė fondo apyskaitą ir apibūdino šio padalinio praėjusių metų veiklą. Fondas išspausdino brošiūrėlę apie fondą ir šio padalinio veiklą. Šiam fondui priklauso 18 kuopų. Fondas 1.000 JAV dol. paauguko Nekaltojo Prasidėjimo vienuolių prieglaudos namams Alytuje ir šešioms mokykloms buvo paskirta po 100 dol. paramos. Mokykloms Lietuvoje buvo prenumeruotas „Bitutės“ vaikų žurnalas. Toliau L. Stukienė paskelbė rašinio laimėtojus: 1-a vieta (300 dol.) — Michael Shea, 102 kuopa, Detroit, MI; 2-ra vieta (200 dol.) — Lynn Hayer, 36 kuopa, Albany, NY; 3-tia vieta (100 dol.) — Walter Svekla, 3 kuopa, Philadelphia, PA. Esame dėkingi prelatui a.a. Juozui Prunskui už jo dosnumą, aukojant specialią stipendiją LV fondui. Palūkanos iš šios stipendijos kasmet naudojamos laimėtojų apdovanojimui. Baigdamas savo pranešimą, garbės narė L. Stukienė prašė delegatus ir toliau tęsti paramą Lietuvos vyčių fondui.

Buvo skaitomos įvairios rezolucijos.

Mandatų komisija pranešė, kad šiame posėdyje dalyvavo 94 delegatai, 3 dvasininkai, 3 garbės nariai, 1 centro valdybos narys, 5 svečiai, atsto-

vaujant 5 rajonams ir 29 kuopoms.

Posėdis baigtas maldą. Po pietų kun. W. Wolkovich-Valkavičius sukalbėjo maldą ir trečias posėdis buvo pradėtas. Garbės pirmininkas Frank Petrauskas pristatė naujus garbės narius — kun. W. Wolkovich-Valkavičius, 27 kuopa, Norwood, MA; Nellie Bayoras Romanas, 143 kuopa, Pittston, PA; kun. Anthony Zakarauskas, 112 kuopa, Čikaga, IL. Buvo pranešta apie 2004 m. garbės narystės kandidatus. Tai Bernice Aviza, 136 kuopa, Hudson — Mohawk; Ann Marie Kassel, 157 kuopa, Lemont, IL; Veronica Bizinkauskas, I kuopa, Brockton, MA.

Istorikas kun. W. Wolkovich-Valkavičius perskaitė išsamiai ir gerai paruoštą pranešimą apie gausesnę lietuvių emigraciją į Ameriką ir steigiamas ateistines draugijas, susivienijimus ir federacijas, kurių tikslas buvo kovoti su bažnyčia ir tikėjimu. Kun. Wolkovich pasakojo apie Lietuvos Vyčių organizacijos įkūrimą 1913 m. ir organizacijos steigėją Mykolą Norkūną. Dalyviai atidžiai klausėsi. (Lietuvos Vyčių organizacijos 75 metų jubiliejaus proga kun. Wolkovich-Valkavičius parašė knygą: „Lithuanian Fraternism: 75 years of U.S. Knights of Lithuania“).

Po to Centro valdybos ritualų komiteto pirmininkė Lee Moore paskelbė 4-to laipsnio kandidatus: Julie Kowrak, 3 kuopa; Regina Alexander, Mildred Daniels, Albert ir Elaine Kniupis, 17 kuopa; kun. John Petrauskas, Lillian Kondrotas ir Vivian Rodgers,

26 kuopa; Twila Allen ir Alda Waylonis, 86 kuopa; Elena ir John Nakrosis ir Nellie Stodolski, 90 kuopa; Irena Gecas — McCarthy, 96 kuopa; Sophie Sakalys, 103 kuopa; Ann Morrissey ir Kazimieras Vainius, 110 kuopa; Aldona ir Peter Peters, Gintarė Ivaska, Helen Janiūnas, 141 kuopa; Irena Diktanas, 147 kuopa; Felix Zorkis, 152 kuopa.

Toliau — „Pagalba Lietuvai“ valdybos pirmininkės Reginos Juskaite-Svobienės pranešimas apie šio padalinio praėjusių metų veiklą. Buvo išsiųsti 3 400 pėdų ilgio talpin-tuvai, kurių vertė siekė arti 4 milijonų dolerių. Per pastaruosius 13 padalinio gyvavimo metų išsiųsta 92 talpin-tuvai, kurių vertė daugiau kaip 71 milijonas JAV dol. 17 klierikų buvo sumokėta metinė stipendija po 2,000 dol. Šiuo laiku seminarijoje mokosi 56 klierikai. Per 2002-2003 metus buvo išventinti kunigais keturi diakonai ir du klierikai išventinti diakonais. Buvo paskelbta, kad kun. Robertas Salasevičius paskirtas naujuoju šv. Juozapo seminarijos rektorium. Kadangi vaistų siuntos mažėja, „Pagalba Lietuvai“ remia „Carito“ programas — Motinos Teresės gailėtingumo seselių globos ir nakvynės namus, Motinos ir vaikų centrą, Vaikų dienos centrą, Visų Šventųjų dienos centrą ir paauglių namus. Kitas projektas yra Vilniaus amatų mokyklos įrangos finansavimas. Iš viso „Pagalba Lietuvai“ remia keturis projektus. Visiems dėkota už nuolatinį nuosirdumą ir finansinę paramą.

Bus daugiau

LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas ir „Pagalba Lietuvai“ pirmininkė Regina Juskaite-Svobienė iškilmingo pokylio metu.

IŠ ATLANTO VANDENYNŲ Į RAMŲJ

ALEKSAS VITKUS

Nr.14

„Tai tuos lagaminus padėti koridoriuje, prie kabinų, prieš man einant į lovą ar po to?“, — norėjo sužinoti viena garbi ponija.

Mėgstu mano kelis kartus lankytą Vancouver miestą, jo Stanley parką ir China Town, bet apie miestą nieko nepasakosiu, kadangi lyg ir netiktų pasakoti apie tai, ko pats ši kartą neišgyvenai. Prapratus per visą kelionę prie 80-90°F temperatūros, mus netikėtai sutiko vėsus 55°F Vancouver uosto oras. Iš laivo išsi-

kraustėme po gana sudėtingos ir ilgai trukusios „disembarkation“, bet ne ilgesnės negu laikinas sustojimas Los Angeles, kur ta procedūra kažkodėl dar ilgiau užtruko. Skubiai traukėmės į Vancouver oro uostą, kad nepavoluotume į lėktuvą, kuriuo turėjome baigti šią kelionę. Jei kam įdomu — laivas mus nešė, kaip kapitonas Peter Visser man sakė, net 6,198 jūrmilės. Tai būtų apie 7,100 paprastų mylių, kurias mes visi pažįstame.

Pabaiga

KARŪNA LIETUVAI

Mindaugo karūnavimo 750-tajam jubiliejui

VINCAS ŠALČIŪNAS

Nr.1

Visą savaitę Lietuvoje buvo minima karaliaus Mindaugo karūnavimo 750-ji

sukaktis, kurią liepos 6 apvadininkavo Pasaulio lietuvių dainų šventė. Apie Mindaugą

nedaug žinojau, tai šis jo jubiliejus paskatino tuo reikalu labiau susidomėti. Pasiklausęs Lietuvos radijo pranešimų ir pavarčęs kitokių informacijos šaltinius, suradau gana daug žinių ne tik apie jį patį, bet ir apie to meto žmonių gyvenimą, valdymosi būdą, krikščionybės ekspansiją, valstybės suvienijimą ir karūnos reikšmę Lietuvai tarp kitų tautų. Tos mano įsigytos žinios — kai kurios gal ir neautentiškos — daugeliui gali būti įdomios.

I. Lietuvių ir baltų gentys XII — XIII a.

Baltų gyventos vietos

XII — XIII a. lietuvių gentys gyveno tarp Baltijos jūros, Dauguvos ir Vyslos upių. Arčiausia prie jūros buvo žemaičiai, į rytus nuo jų — aukštaičiai ir pietinė teritorija iki pat Lenkijos užėmė jotvingiai. Šios trys gana skirtingos gentys ilgai susiliejo į vieną lietuvių tautą. Kiti

jų kaimynai baltai buvo: prūsai — prie Kuršių marių, kuršiai — prie Baltijos jūros ir kelios latvių gentys — šiaurėje. Visi baltai mokėjo gražiai sugventi ir laikyti visiems vienodos, gamtos ir jos reiškiniių garbinimo, religijos.

Gyvenimo būdas, sodybos ir tikis

Pagrindinis baltų socialinis vienetas buvo šeima. Del to savo sodybas jie kurdavo šeimomis plačia prasme: kartu gyvendavo ne tik tėvai ir vaikai, bet ir tolimesni giminės (seneliai, vaikaičiai, pusbroliai, pusseserės, dėdės, tetos ir t.t.). Visa tokia gyvenvietė dažnai vadindavosi viena šeimos pavarde, pvz. Kairiai.

Šeima paprastai gyvendavo vienoje rastų troboje su šiaudiniu stogu. Trobos viduryje stovėjęs ugniakuras, iš kurio dūmai išeidavo pro stogą paliktą skylę. Žiemą išsivedavo ir kai kuriuos gyvulius, kad nesušaltų. Šeimos, kurios buvo per didelės tilpti po vienu

stogu, dažnai užimdavo kelias trobas, bet toje pačioje šeimos sodyboje. Šalia gyvenamųjų trobų, būdavo statomos daržinės, kletys, pirtys. Sodybos dažnai būdavo aptvertos aukštomis tvoromis.

Visa lietuviškų genčių apgyventa žemė buvo pelkėta, apaugusi miškais, išvagota vandenimis upėmis ir nusėta ežerais. Kelių nebuvo, tai su kaimyninėmis sodybomis karts nuo karto buvo susiekiamos valtimis, o žiemą — ledu.

Žemdirbystė verstis buvo sunku, nes nebuvo įrankių, kuo medžius iškirsti ar dirminės (seneliai, vaikaičiai, pusbroliai, pusseserės, dėdės, tetos ir t.t.). Visa tokia gyvenvietė dažnai vadindavosi viena šeimos pavarde, pvz. Kairiai.

Šeima paprastai gyvendavo vienoje rastų troboje su šiaudiniu stogu. Trobos viduryje stovėjęs ugniakuras, iš kurio dūmai išeidavo pro stogą paliktą skylę. Žiemą išsivedavo ir kai kuriuos gyvulius, kad nesušaltų. Šeimos, kurios buvo per didelės tilpti po vienu

Iki X — XI a. baltai Vaka-

rus pasauliui buvo mažai žinomi, nes retai užklydavo vakarų pirklių prekiauti baltų gintaru ar puikiai išdirbtais kailiais. Nuo to laiko Europa priėmė krikščionybę, ir baltai liko vieninteliai pagonys visoje Europoje. Iki XVIII a. gyvenimas baltų sodybose ir kaimuose ėjo ramia vaga, išskyrus tik, kai tekdavo jėga išspėsti ginčą su kaimynu dėl nuklydusios karvės ar dingusio arklio. Tačiau nuo XIII a. pradžios Romos popiežius ir krikščioniškos Europos šalys pradėjo ieškoti būdų, kaip apkrikštyti pagonis baltus, jeigu reikėtų, net ginklu. Nuo tada baltų gyvenimas tapo nuolatinio pasipriešinimo karu su krikščionybę nešančiais kaimynais.

Lietuvių kaimynai ir karai su jais

XI a. gale šiaurinės Europos prekyba į savo rankas susiglemžė vokiečių miestų sąjunga Hanza ir 1200 m. įsteigė savo prekyvietę Dau-

guvos upės žiotyse. Su pirkliais čia atvykdavo ir misionieriai, kuriems pavykdavo apkrikštyti šiek tiek vietos gyventojų. Tačiau dažnai pagonys nužudydavo ne tik misionierius, bet ir naujus krikščionis, o jų šventoves sudegindavo. Tada Livonijos vyskupas Adalbertas 1201 m. pastatė Rygos pilį, tikinčiųjų apsaugai pasikvietė karių iš Vokietijos ir 1202 m. įkūrė vokiečių vienuolių ordiną, mums žinomą kalavijuočių vardu.

Jis turėjo apsaugoti krikščionis ir padėti vysk. Adalbertui atversti čia gyvenančius pagonis. Tuo metu visa valdomoji galia vyskupijoje priklausė jos vyskupui. Tačiau ordinas greitai pajuto savo galią ir privertė vyskupą jo valdomos teritorijos dalį pavesti ordinui. Kai 1229 m. mirė Adalbertas, ordinas tapo visų užkariautų genčių (latvių, latgalų, sėlių, lybių ir dalies estų) faktinio valdovu ir net užsimojo užimti žemaičius bei aukštaičius. Bus daugiau

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

DIEVO IEŠKOJIMAS

ARKIVYSK. SIGITAS TAMKEVIČIUS

Kartą Jėzaus jo ieškan-
tiems žmonėms prikišo, jog
jiems rūpi tik „žuvantis mais-
tas“, o ne jo darbai. O ką Jėzus
pasakytų kiekvienam iš mū-
sų? Tad pasvarstykime, ko
mes gyvenime labiausiai
trokštame ir ieškome ir ko
norėtume siekti labiau už
viską?

Šiandieniniame pasaulyje
daugumai žmonių tikrai rūpi
„žuvantis valgis“, — visa tai,
kas Dievo akivaizdoje neturi
išliekamosios vertės. Visų pir-
ma, šioms nykstančioms ver-
tybėms turėtume priskirti
neteisetą išgytą turtą, k.a.
nesąžiningai privatizuotas
įmones, neteisėtai išgytus
žemės sklypus, pinigų gautus
už alkoholi, narkotikus ar
kontrabandą. Už tą „žuvantį
valgį“ žmonės dažnai sumoka
skaudžią kainą — praranda
garbę, netenka laisvės, o ne
retai ir gyvybės. Kiek šian-
dieninėje Lietuvoje matome
tragedijų ir visiškai nereika-
lingų mirčių! Net ir sąžini-
gai uždirtų pinigų ar teisai
išgyto turto taip pat nenu-
sinešime anapus karsto, ta-
čiau mūsų pareigingumas,
sąžiningumas ir darbštumas,
kurios parodome dirbdami,
jau turi nenykstančią vertę.

Jėzus aiškiai pasakė, jog
neprotinga ieškoti to, kas
nepasotina žmogaus ir patarė
pluštėti dėl valgio, ieškancio
amžinajam gyvenimui. Tai
vaizdingas posakis, kuriuo no-
rima pasakyti, jog žmogui la-
biausiai reikia rūpintis amžio-
nėmis vertybėmis. Mes nuolat
turime prisiminti, jog nesame
neprotingi gyviai, kurie gali
būti patenkinti socialiai paėde,
nes žmogus — tai Dievo kū-
rinys, kurio troškimai turi pa-
kilti virš akių ir kūno geismo,
nes jis sukurtas amžinybei.

Jėzus paskatino žmones
ieškoti Jo ne dėl kasdienės
duonos ir ne dėl stebuklų, bet
dėl to, kad jis pats yra „gyve-
nimo duona“ ir gali pasotinti
kiekvieną pas jį ateinantį
žmogų (plg. Jn 6,35). Tik žmo-
gaus Sūnus, sakė Jėzus
Kristus, gali pasotinti giliau-
sius žmogaus troškimus. Mū-
sų gyvenime esminiai pokyčiai
gali įvykti tik tuomet, kai pil-
nai atsisgręžiame į Kristų.
Todėl neužtenka būti tik
pakrikštytam, neužtenka net
kasdienės rytą vakarą sukal-
bamos maldos, bet reikia
nuolatinio būdėjimo, kad gy-
ventume taip, kaip nori Jėzus
Kristus. Rimtai tiki į Kristų
tik tas, kuris savo gyvenimą
derina su Jo Evangelija. Del

šios priežasties kiekvienas
krikščionis turėtų kasdien
vakare padaryti nors trumpą
peržvalgą, kaip jis praleido
dieną. Ar Kristus buvo pa-
tenkintas visais jo žodžiais,
darbais ir siekimais?

Minios Jėzaus ieškančių
žmonių yra tarsi simbolis nuo-
latinio Dievo ieškojimo, kuris
yra gyvas kiekvieno žmogaus
gyvenime, gyvas per visą žmo-
nijos istoriją. Tiesa, istorijoje
matome ne tik Dievo ieškojimo,
bet ir kovos prieš Dievą
pavyzdžių, tačiau toji kova tik
paliudija, kad žmogus turi dvi
galimybes: pulti į Dievo glėbį
ar priešintis dieviškai traukai.
Kiekvieną kartą, kai einame
tiesos keliu ir trokštame ge-
rio, kai suvokiame tarnaujan-
čios meilės grožį, mes savo
dvasia kylame prie Dievo.

Ne visi žmonės anuomet
ieškojo Jėzaus tik dėl duonos
ar stebuklų: juos traukė prie
Galilėjos Mokytojo amžinojo
gerio ilgesys, kuris yra gyvas
kiekviename žmogui. Suvar-
gę ir kęčiantys žmonės Jėzu-
je matė Gelbetoją, galintį pa-
keisti jų gyvenimą. Tiesa, šitų
žmonių troškimai kartais bu-
vo vaikiškai naivūs, nerealūs
ir labai žemiški, todėl Jėzui
reikėjo nuolatos priminti, kad,
visų pirma, reikia ieškoti ne
duonos, bet Dievo karalystės
ir jos teisybės.

Nūdienos sekularizuota-
me pasaulyje Dievo ieškojimas
taip pat yra gyvas. Kaip anuo-
met, taip ir šiandien žmonės
ne visada pajėgia eiti prie
Dievo pačiu tiesiausiu keliu,
tačiau, kad ir per sekas, ezo-
teriką, horoskopus ir kitus
modernius gyvenimo klystke-
lius, žmonės vis vien ieško
antgamtinės tikrovės. Tie 85
procentai Lietuvos žmonių,
tvirtinančių, jog jie priklauso
kuriai nors konfesijai, liudija,
kad Dievo idėja žmogaus są-
monėje yra nesunaikinama.

Labai reikėtų, kad mūsų
dienų žmonės, trokšdami ge-
resnio žemiško gyvenimo, ne-
mažiau siektų amžinųjų ver-
tybių. Jeigu mums yra pusi-
ausvyra tarp laikinųjų ir
amžinųjų vertybių, tuomet ji
padeda nurimti, kai nepasie-
ka greitai praturtėti ir
negrąžia pavydas, kai ki-
tiems sekasi geriau. Norėčiau
visiems palinkėti vis daugiau
mąstyti, kuo galėtume pa-
maitinti savo dvasią. Jėzus
Kristus save pavadino gyve-
nimo Duona, todėl belieka tik
„atsirišti“ tos dangiškos
Duonos.

Daug girdime ir skaitome
apie išievojus lietuvių teikia-
mą pagalbą Lietuvai. Noriu
pagarsinti visai plačiai Ameri-
kos visuomenei apie dar vie-
ną pagalbą būdą Lietuvai.
Tai Amerikos Lietuvių Romos
Katalikų Kunigų vienybės pa-
galba Lietuvos dvasininkijai.
Apie šią kilnią misiją man pa-
pasakojo kunigas Jonas Rik-
teraitis.

Dar pernai, 2002 metų
spalio mėnesį, Kunigų vieny-
bės seime, kuris vyko Putnam,
CT, Šiaulių vyskupijos ordi-
narus vyskupas Eugenijus
Bartulis perdavė Lietuvos
vyskupų pageidavimą, kad
Amerikos lietuviai kunigai pa-
dėtų išiešti lietuvių kalba
liturginių valandų oficialią
Bažnyčios maldaknygę „Brevi-
jorių“. Visų tautų katalikai

BREVIJORIUS

turi šią maldaknygę savo
gimtąja kalba. Popiežius
patarė ir lietuvių vyskupams
išiešti maldaknygę gimtąja
lietuvių kalba.

Kaip žinoma, Lietuvoje
yra keturios kunigų seminari-
jos: Kaune, Telšiuose, Vilniu-
je, Vilkaviškyje, kuriose ruo-
šiami būsimi kunigai. Kretin-
goje veikia stiprus pranciš-
konų centras; su jaunimu
daug dirba vienuolių, kurių
skaičius Lietuvoje kasmet
dideja. Seminaristams, jau-
nesniams Lietuvos kunigams
ir vienuoliams sunku melstis
iš „Brevijoriaus“ lotynų kalba.
Vieni skaito psalmes, kiti
rozančių.

Per Kunigų vienybės sei-
mą buvo vienbalsiai nutarta
pravesti „Brevijoriaus vąj“ ir
sutelkti 100,000 dol. jo išie-

dimui. Kunigas Jonas Rik-
teraitis sutiko vadovauti tam
vąjui. Kunigų vienybės pir-
mininkas, prelatas Albertas
Kontautas ir kunigas Jonas
Rikteraitis išplatino kre-
pimąsi, kur Amerikos kunigai
kviečiami išiešti pagalbą
ranką Lietuvos kunigams.
Kviečiama aukoti, kiek galint,
„Brevijoriuje“ bus puslapis „In
Memorium“ prašantis, kad
visi, kurie meldžiasi iš šios
maldaknygės, prisimintų
maldose visus aukotojus. Var-
dai tų, kurie aukos 5,000 dol.
ar daugiau, bus minimi mal-
daknygėje. Taip jau įprasta,
kad kapinės statomi akmenų
paminklai. Kaip gražu prie to
parūpinti „Maldos paminklą“
širdyse ir lūpose tų, kurie pe-
tolima ateitį prisimins auko-
tojus „Brevijoriaus“ maldose.

Kunigas Jonas Rikteraitis
paminėjo, kad jau suaukota
50,000 dol. Aukotojų sąrašas
yra vyskupas Paulius A. Bal-
takis ir devyni kunigai. Kvie-
čiame ir visuomenę prisidėti
savo auka pagal išgales. Kas
gali, kviečiamas paaukoti
5,000 dol., kad būtų užtikrin-
ta pasiekti vąjus tikslą.
Vąjus pradžia — š.m. spalio
4 d.

„Brevijoriaus“ išleidimas
gimtąja lietuvių kalba bus
labai kilni pagalba Lietuvos
dvasininkijai ir visiems Lie-
tuvos žmonėms.

Aukos siųsti žemiau nu-
rodytu adresu. Jos bus nu-
rašomos nuo mokesčių.
Adresas: Rev. John Rik-
teraitis, 1039 Maple Ave., P.O.
Box 341361, Hartford, CT
06134-1361.

Sigita Šimkuvienė

Kunigų vienybės pirmininkas prelatas Albertas Kontautas ir kunigas
Jonas Rikteraitis — „Brevijoriaus vąjus“ pirmininkas.

VIEŠVILĖS MOKYKLA TARIA PADĖKOS ŽODĮ KUN. RIMVYDUI ADOMAVIČIUI

Iš Viešvilės mokyklos
istorijos

Viešvilės liaudies mokyk-
la žinoma nuo 1903 m. Iki tol
veikė parapijinė mokykla,
kuri buvo įsikūrusi klebonijo-
je prie evangelikų bažnyčios.
1905 m. pastatius raudo-
nų plytų pastatą, mokykla iš
klebonijos persikėlė į tam
skirtas patalpas. Šiuo metu
tame pastate įsikūrusios mo-
kyklos ir miestelio bibliote-
kos, berniukų darbų kabine-
tai ir muziejus.

Apie 1930 m. pradėjo veik-
ti lietuviška pradinė mokykla.
Nuo tų metų veikė ir vokiška
trimetė vidurinė mokykla, įsi-
kūrusi dabartiniam vaisti-
nes pastate. Prasidėjus Ant-
ram pasauliniam karui, vo-
kiečiai išvyko į Vokietiją,
lietuviai — į Didžiąją Lietuvą.
1945 m. pavasarį kraštas bu-
vo pradėtas apgyvendinti.
Dauguma žmonių atvyko iš
Lietuvos. Nuo rugsėjo pirmos
dienos pradėjo veikti pradinės

mokyklos keturi skyriai.
Mokykla tuo metu vadinosi
gimnazija.

1949 m. mokykla perorga-
nizuota į septynmetę, o 1954
m. peraugo į vidurinę, kuri
taip vadinosi iki 1960 m.
Vėliau ji tapo aštuonmete.

Mokykla šiandien

Šiais metais Viešvilės pa-
grindinė mokykla švenčia 100
metų jubiliejų. Šiuo metu
mokykloje mokosi 218 moks-
leivių, dirba 25 mokytojai.
Yra 10 klasių. Nuo 2002–2003
m. prie mokyklos prijungtas
vaikų darželis. Mokykloje
dirba daug puikių pedagogų,
parengusių tolimesniam gy-
venimui didžiulį būrį viešvi-
liečių. Mokykloje veikia daug
saviraiškos ugdymo būrelių.
Vaikai savo pomėgius gali
atskleisti dailės, keramikos,
medžio darbų būreliuose,
mokosi dainuoti, šokti, vai-
dinti. Mokykla aktyviai daly-
vauja sportinėje veikloje.

Puiki Viešvilės mokykla.
Kaip tik ten, Viešvilės parapi-
joje, buvo paskirtas jaunas
kunigas Rimvydas Adomavi-
čius. Ilgai netruko, kol kun.
Rimvydas įsitraukė į visuo-
meninę veiklą, pradėjo dirbti
mokykloje. Pamilo Viešvilę.

Dabar, besidarbuodamas
Marquette Parko Šv. Merge-
lės Marijos parapijoje, gražiu
žodžiu atmena Viešvilės pa-
rapijiečius. Ir ne tik žodžiu. Ži-
nodamas, kad mokykla nori
atsinaujinti, restauruoti mo-
kyklos pastatą, susitvarkyti
aplinką, kun. Rimvydas Ado-
mavičius mokyklai padovano-
jo dabartinių savo parapi-
jiečių suaukotas lėšas. Kilnios
sielos žmogus, nepamiršantis
buvusios parapijos, jos lai-
mingų krykštaujantių vaikų.
„Jų labui, dėl vaikų ateitį“,
sako kunigas.

Viešviliečiai atsiekoda-
mi, atsiunte padėką kunigui

Mokyklos pedagogai prie jubiliejui skirtos akmens.

Rimvydai ir visiems jo parapi-
jiečiams.

Mieli mūsų geradariai,

Kaip mes visi mokykloje
džiaugėmės, kai mūsų myli-
mas kunigas Rimvydas pa-
sake, kad Jūs, dabartiniai jo
parapijiečiai, nuoširdžiai au-
kojate, Gavėnios metu „pas-
ninko krepšeliui“. Aukojote
tam, kad savo pinigais parem-
tumėte mūsų mokyklą, šven-
čiančią 100 metų jubiliejų.
Kadangi turėjome didžiulį
norą tokia proga suruošti gra-
žią ir įsimintiną šventę vi-
siems buvusiems mokyklos
mokinams, mokytojams, ki-
tiems darbuotojams, tačiau
tam nebuvo skirta lėšų. Tad
žinia apie Jūsų paramą buvo
labai džiugi ir jaudinanti. Už
Jūsų suaukotas pinigus mes
pagražinom mokyklą, papuo-
šėm jos aplinką, nupirkom
sali užuolaidas, galėjom
graziai papuošti šventiniam
renginiui visą mokyklą. Taip
pat nupirkom jubiliejinius
varpelius, pasisuvom mokyk-
los vėliavą ir t.t. Kadangi
aplink mokyklą turime didelę
teritoriją želdinių, mes įsigi-
jome gerą vejapjovę.

Malonus susitikimas Vilniuje Mindaugo karūnavimo 750 m. jubiliejus
proga. Iš kairės: ses. Nijolė Sadūnaitė, ses. Margarita Bareikaite ir JAV
LB tarybos pirmininke Regina Narušienė.

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖS ŠALPOS METINIS VĄJUS

Lietuvių Katalikų Religi-
nės šalpos metinio vąjus lo-
terijos traukimas vyko rugsėjo
17 d. Brooklyno, NY, Apreiš-
kimo parapijos apatinėje sale-
je po lietuviškų šv. Mišių. Tą
dieną kavinę paruošė LKR
šalpos tarnautojos Josephina
Senken ir Vida Jankauskienė,
kurie prisidėjo prie šios loteri-
jos. Jeigu nesijotėte arba neap-
sijotėte, kad loterija jau čia
pat, būtume labai dėkingi,
jeigu atsistumėte savo dos-
nią auka. Taip padėsite LKRŠ
ir toliau tęsti jau prieš 42
metus pradėtą darbą Lietuvos
Katalikų Bažnyčios labui, o
per ją — visai Lietuvai.
Sąskaitą siųskite šalpai: 64-25
Perry Ave. Maspeth, NY,
11378-2441.

dol. (Jono ir Giedrės Stankūnų
iš Cos Cob, CT, dovana) laimė-
jo Lionginas Svelnis iš Need-
ham, MA; IV laimikį — 100 dol.
(James ir Irene Baird, Oak
Ridge, NJ, dovana) laimėjo
Lilė Milukienė iš Plainview,
NY. Sveikiname laimėtojus ir
nuoširdžiai dėkome visiems,
kurie prisidėjo prie šios loteri-
jos. Jeigu nesijotėte arba neap-
sijotėte, kad loterija jau čia
pat, būtume labai dėkingi,
jeigu atsistumėte savo dos-
nią auka. Taip padėsite LKRŠ
ir toliau tęsti jau prieš 42
metus pradėtą darbą Lietuvos
Katalikų Bažnyčios labui, o
per ją — visai Lietuvai.
Sąskaitą siųskite šalpai: 64-25
Perry Ave. Maspeth, NY,
11378-2441.

Vida Jankauskienė
LKR šalpos reikalų vedėja

Seniausias Viešvilės mokyklos pastatas, statytas 1905 m.

IŠNUOMOJA

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti
butai. 1 mieg. — \$607;
2 mieg. — \$682.
Tel. 630-910-0644. Jana.

Išnuomojamas 2 mieg. butas su
siluma Oak Lawn rajone.
Kaina \$775/mėn.
First Rate Real Estate, Aušra
Padalino, tel. 773-767-2400.
Palikti žinutę.

SIŪLO DARBĄ

Reikalingas pagalbininkas įdo-
miam darbu Ohio valstijoje.
Pageidautina anglų kalba ir SS.
Tel. 614-206-7291.

PASLAUGOS

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VYRYKLAS, ORO
VĖSINTUVUS,
H. DECKYS
TEL. 773-585-6624.

STATE FARM INSURANCE
AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr.
Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

DĖMESIO! DĖMESIO!
Neseniai atvykote, ieškote darbo ar buto,
tačiau skelbtis laikraščioje, brangiai kainuoja?
Ne bėda. DRAUGAS jūsų skelbimą išpaus-
dins nemokamai. Tereikia paskambinti tel.
773-585-9500 ar užsukti į DRAUGO
administraciją adresu 4545 W. 63 St.,
Chicago, IL 60629.

Lietuva telkia kaimynų paramą prieš Rusijos planus išgauti naftą Baltijoje

Atkelta iš 1 psl.

Tačiau šis pritarimas buvo pareikštas tik žodžiu, jokio bendro pareiškimo parlamentų pirmininkai šiuo klausimu neketina priimti.

Dėl „D-6“ telkinio Seimo pirmininką ypač parėmė buvęs Suomijos premjeras, dabartinis parlamento pirmininkas Paavo Lipponen. „Mūsų bendras tikslas yra įtraukti Rusiją labiau į aplinkosaugos problemų sprendimą ir padaryti aplinkosaugą pirminiu tikslu Baltijos regione. Reikalingas didesnis (Rusijos - BNS) įsitraukimas ir bendradarbiavimas“, sakė jis ir pažymėjo, jog Lietuvos susirūpinimas dėl naftos gavybos Baltijos jūroje ir prašymas Rusijai pateikti ekologinės ekspertizės rezultatus yra „teisėtas“.

Bendradarbiavimo patirties sprendžiant ekologines problemas turintis buvęs Suomijos

premjeras sakė neturįs konkretaus patarimo Lietuvai, kaip spręsti tokius klausimus su Rusija, bet vėliau pažymėjo, jog teigiamos reakcijos Suomija sulaukė po jo susitikimų su Rusijos premjeru.

Suomija yra susirūpinusi Baltijos jūroje, Suomijos įlankoje Rusijos statomo naftos terminalo ekologiniu saugumu.

Tuo tarpu Lietuvai susirūpinimą keliantis 1983 metais atrastas telkinys „D-6“ („Kravcovskoje“) yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Kuršių nerijos pakrantės ir tik už 7 kilometrų nuo Lietuvos ir Rusijos jūros sienos.

Lietuvos ir Rusijos žaliųjų organizacijos tvirtina, kad pradėjus įgyvendinti projektą „D-6“, gali būti užteršta aplinka, iškalti atsitiktinio naftos išsiliejimo pavojus ir daromas bendras neigiamas poveikis Kuršių nerii-

jai, kuri 2001 m. buvo įtraukta į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą.

Į dvi dienas Palangoje vyksiantį susitikimą atvyko Lietuvos, Latvijos, Estijos, Danijos, Islandijos, Norvegijos, Suomijos ir Švedijos parlamentų vadovai. Susitikime A. Paulauskas apžvelgė šių valstybių bendradarbiavimą, kuris, jo teigimu, buvo ir yra geras sėkmingo regioninių klausimų derinimo pavyzdys. Jo nuomone, Baltijos jūros regione susiliejo tikslų visuuma — Šiaurės valstybių ištekliai ir didelis Baltijos valstybių augimo ir vystymosi potencialas.

„Dabar Baltijos regionas laikomas vienu iš sparčiausiai besivystančių Europoje. Šia patirtimi galime ir turime dalintis su kitais kraštais, ypač kaimyniniais regionais Rytuose“, kalbėjo A. Paulauskas.

Rugšė bus minimas popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje 10-metis

Atkelta iš 1 psl.

Rugšėjo 5 dieną Vilniaus Šventosios Dvasios bažnyčioje bus laikomos šv. Mišios lenkų kalba. Jų metu bus pašventinta popiežiaus apsilankymą įamžinanti atminimo lenta. Po mišių susirinkusieji prisimins popiežiaus susitikimą su Lietuvos lenkų bendruomene.

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje vyks minėjimas, kurio metu Lietuvos akademine visuomene prisimins Šventojo tėvo susitikimą su mokslo, kul-

tūros bei visuomenės atstovais. Taip pat bus paminėtas popiežiaus paraginimu atkurtos šv. Juozapo kunigų seminarijos dešimtmetis.

Rugšėjo 6-ąją Vilniaus šv. Teresės bažnyčioje, Kauno Arkikatedroje, Vilniaus Aušros Vartų koplyčioje bus laikomos šv. Mišios, po jų bus meldžiama šv. Mišios maldą. Šią maldą tiesiogiai perduos Lietuvos valstybinis radijas.

Rugšėjo 12-ąją nuo Kryžių kalno prasidės piligrimų eitynės

į Šiluvą. Iki Šiluvos maldininkai keliaus dvi dienas ir į pagrinį popiežiaus apsilankymo Lietuvoje dešimtmetio minėjimą Šiluvoje atvyks rugšėjo 14 dieną.

Rugšėjo 14-ąją — paskutinę Šiluvos atleidų dieną — Šiluvos šv. Mergelės Marijos Gimimo bazilikoje įvyks pagrindinis popiežiaus Jono Pauliaus apsilankymo Lietuvoje dešimtmetio minėjimas. Šv. Mišias laikys Lietuvos vyskupai, jas tiesiogiai rodyt Lietuvos televizija.

Švietimo ir mokslo ministerija bando sušgraizinti mokyklos nelankančius vaikus

Atkelta iš 1 psl.

sistemoje mokosi labai daug — apie 630,000 žmonių.

A. Monkevičius teigė, jog gražinti vaikus į mokyklą yra taiga nemažai padeda įvairios „valdiškos priemonės“ — moksleivio krepšelis, mokyklose dirbantys socialiniai pedagogai, nemokamas maitinimas bei į mokyklą nuvežantys geltonieji autobusiukai, kurių šiuo metu yra 163.

Kartu ministras pabrėžė, jog labai svarbu ir visuomenės suvokti, ką reiškia nesimokan-

tys vaikai, ir ieškoti naujų būdų gražinti juos į mokyklą.

Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidentas, Druskininkų meras Rikardas Malinauskas teigė, jog šis reiškinys svarbesnis didmiesčiams, nes mažesniuose miesteliuose bendruomenės nariai glaudžiau bendrauja ir ten ši problema mažesnė.

Tuo, jog kaimuose ši problema nėra labai didelė, džiaugėsi ir prie renginio prisidėjusio Almos Adamkienės labdaros ir paramos fondo pirmininkė Alma

Adamkienė.

„Fondo globojamose 35 kaimo mokyklose yra labai mažai mokyklos nelankančių vaikų. Tačiau šiomet žadame ir tuos vaikus kreiptis, žiūrėti kokios problemos juos vertia nelankyti mokyklą. Stengsimės padėti tiems jaunuoliams ištisus metus“, sakė A. Adamkienė.

Renginio metu A. Adamkienės labdaros ir paramos fondas lankys socialiai remtinus šeimas ir dovanos vaikams mokymosi priemonių, kuprinų, drabužių.

Siūloma įvertinti visų vyriausybės sprendimų dėl „Mažeikių naftos“

Atkelta iš 1 psl.

Prokurorų vertinimu, maždaug 800 milijonų litų nuostolių imonė patyrė dėl tyčinių nusikalstamų veiksmų.

Prezidento sprendimą pakviesti pokalbiui generalinį prokurorą, kad šis informuotų apie „Mažeikių naftos“ turto grobstymo bylos tyrimą, V. Andriukaitis pavadino „nevalifikuotu poelgiu“, prasilenkiančiu tiek su jo, kaip prezidento įgaliojimais, tiek kaip buvusio premjero atsakomybe valstybei už sprendimus, kuriuos darė jo vadovau-

jamas ministrų kabinetas derantis su „Williams“.

„R. Pakso elgesys jo vadovaujama ministrų kabinetui priimtiems sprendimams būtų įvertinamas adekvačiai. Viena yra nusiplauti rankas ir nematyti savo atsakomybės, o kita — raginti bylą kuo greičiau perduoti teismui ir taip susikrauti politinių taškų“, pabrėžė V. Andriukaitis.

R. Pakso vadovaujamas ministrų kabinetas vedė derybas su „Williams“ dėl „Mažeikių naftos“ privatizavimo, tačiau

pardavimo sutartį pasirašymo išvakarėse R. Pakas pareiškė joms nepritariai ir atsisakė iš jo premjero posto. Nuo to laiko jis yra nuoseklus sandorio kritikas.

1999 metais tuometinės valdantiosios konservatorių ir krikščionių demokratų daugumos sprendimu trečdalis „Mažeikių naftos“ akcijų buvo perduota bendrovei „Williams“.

Pastaroji savo turimas akcijas ir „Mažeikių naftos“ valdymo teises pernai pardavė Rusijos bendrovei „Jukos“.

Artėjantis politinis sezonas apsisieks be skandalų

Atkelta iš 1 psl.

vieno kito pavargusio ministro pakeitimas“.

A. Kubilius nuomone, gali būti keičiamas žemės ūkio ministras Jeronimas Kraujelis, nes, pasak opozicinės Tėvynės sąjungos vadovo, valdančiajai koalicijai artėjančių rinkimų fone būtų naudinga keisti nepopuliarią ministrą.

A. Kubilius nerimavo, kad

žemdirbiams skirtos ir kitos ES struktūrinių fondų nuostatos būtų nepanaudotos Lietuvos strateginiams tikslams siekti bei reikėtų apgailestavimą, kad „yra didelis pasirengimo šias lėšas panaudoti trūkumas“.

„Iki šiol Seime nevyko jokios diskusijos, kaip iš ES ateišančius pinigų būtų galima efektyviausiai panaudoti, todėl

turiu abejonių, ar tos lėšos bus naudojamos strategiškai tiksliai, ir bijau, kad jie bus išbarstyti ten, kur juos bus lengviausia, o ne labiausiai reikėtų panaudoti“, teigė A. Kubilius.

Jis spėja, kad Lietuvos gali nepasiekti „didelės dalis“ ES struktūrinių fondų lėšų, o valstybė nesugebės pasekti Airijos pavyzdžiu, kuri ES pinigų naudojimo konkrečioms tikslams.

Vilniaus meras kandidatuos į Seimą ir sieks premjero posto

Atkelta iš 1 psl.

A. Zuoko teigimu, sprendimą dalyvauti rinkimuose lėmė užimamas partijos vadovo postas.

„Kaip partijos lyderiui man privalo vesti partijos sąrašą į Seimo rinkimus“, sakė A. Zuokas. Jis patvirtino, kad kol kas nesudarytame liberalcentristų kandidatų į Seimą sąraše jo pavardė greičiausiai bus įrašyta pirmoji.

Tiesa, A. Zuokas neatmetė galimybės po rinkimų atsiskirti

parlamentaro įgaliojimo ir toliau dirbti Vilniaus savivaldybėje.

Kartu A. Zuokas nepaneigė galimybės atiteję užimti premjero posto. Tačiau, pasak jo, tolesni planai priklausys nuo to, kaip rinkimuose pasirodys LiCS.

Liberalcentristų frakcijos Seime seniūno Eligijaus Mašilio teigimu, gali būti, jog 10 ar 15 vienmandacių apygardų LiCS pasidalins su konservato-

riais.

Dabartinėje Seimo kadencijoje socialdemokratai ir socialliberalai yra sudarę valdančiąją koaliciją, po to, kai 2001 birželį žlugdo Naujosios politikos koaliciją, kurią buvo sudarę socialliberalai kartu su liberalais, centristais ir moderniaisiais krikščionimis demokratais.

Pastarosios trys partijos šių metų pavasarį susijungė į vieną Liberalų ir centro sąjungą.

TARP MŪSŲ KALBANT

NE VIEN ANTANAS NORĖJO SKRAIDYTI

Kadaise Lietuvoje buvo leidžiami juokų laikraščiai. Juokdavomės juos skaitydami. Juokėmės ir skaitydami juoką keliančius leidinius, gyvendami DP raidėmis paženklintose stovyklose, o taip pat atvykę į užjūrio kraštus.

Kažin kas kažkada pasakė, kad juokas yra dieviška šypsena žmogaus veide. Mėgstama sakyti, kad juoktis yra sveika.

Nepamirštami mūsų juokų-humoro laikraščiai „Spaktyva“, „Kuntaplis“, „Kultūvė“, „Peleda“ ir kiti. Nepamirštamas ir „Draugo“ dienraščio mėnesinis priedas „Spygliai ir dygliai“. Tačiau tikriausiai ne daug kam iš mūsų teko girdėti „Pipirui“ pavadintą laikraščelį. Bemaž prieš šimtą metų, tiksliau pasakius 1910 metų birželio mėnesį, So. Boston, MA, buvo išleista pirmoji mėnesinio laikraščio „Pipiras“ laida. Regis, kad tuometinė lietuvių skaitančioji visuomenė — nelabai buvo linkusi juokauti. Todėl „Pipirui“ nebuvo lemta ilgai išsilaikyti. Beje, jo metinė prenumerata tebuvo tik vienas doleris.

Neseniai „Draugo“ puslapiuose buvo aprašytas Lietuvos aviacijos gen. Antanas Gustaitis. Teigiama, kad jo sukonstruotų lėktuvų pavidimu ANDO buvo siekiama išsakyti Antano (Gustaitio) norą būti ore. Tenka pasakyti, kad Antanas Gustaitis nebuvo ir nėra vienintelis lietuvis, norėjęs būti ore.

Va, prisimena Aleksandras Griškevičius, kuris pagrįstai laikomas aviacijos pradininku Lietuvoje. Jisai 1843-1850 m. buvo paruošęs keletą skraidymo aparatų projektų. Jis ir pats statė skraidymo aparatus ir juos išbandė Viekšniuose. Verta prisiminti ir kitus mūsų tautiečius, vėlesniais metais pasireiškusių orevybeje. Negalima nepaminėti Lietuvos nepriklausomybės kovose gyvai pasireiškusių sparnuotų lietuvių. Negalima pamiršti Dariaus ir Girėno ir jų įkandin skridusio Felikso Vaitkaus. Būtina prisiminti ir kitus šių dienų erdvės didvyrius.

Idomu ir reikšminga, kad 1910 metais, kuomet pasirodė „Pipiro“ pirmoji laida, Amerikos lietuvių, kad ir humoristinėje formoje, panūdavo pasisakyti orevybės klausimais.

Štai pora ištraukėlių: „Mūsų gadyneje tiesiog sarmata liko žmogui vaikščioti ant žemės. Žmogus — visų gyvūnų karalius, protingiausias Dievo sutvėrimas ir klampuok, meldžiamasis, po balas, per sniegus. Nestebėtina, jei

koks nors indijonas, kuris dušios neturi, yra priverstas replioti su keturkojais, o čia eina kalba augštesnio laipsnio žmones.

Juk reikia pripažinti, kad žmogus ir skiriasi nuo daugelio sutvėrimų; jis turi dvi kojas — ir todėl labai panašus į vištą arba kitokį paukštį. Be mažiausio susilaikymo reikėtų žmogų priskirti prie paukščių klesos. Tuo labiau, kad noras lakioti po orą pas žmones yra nemažesnis, kaip pas paukštį. Teko man matyti valstiečius, kuriuos tik muzikais vadina, bandant lėkti. Apsiraišiojo vienas iš abiejų šonų ilgom šluotom, užlipo ant stogo ir leidosi lėkti. Žinoma, nusirito žemyn ir susimušė nosi. Kitas pasidarė sparnus iš lentų ir leidosi iš beržo viršūnės. Pasekmės taigai buvo negeros. Vienok jiedu ir šiandien dar daro bandymus, atsimindami, kad ir garsus orlaivininkai kartais susimuša nosis...“

„Ir taip, orlaivis yra svarbus dalykas, svarbesnis negu kongresmanas, steikas, advokatas, klerosinas, milijonierius, plienas ir cukrus. Be abejonės, greitoje ateityje visi turtingesnieji, o su laiku ir beturčiai ims lakioti orlaiviais, nes automobiliai ir arkliai išeis iš mados...“

„Žmonės eina prie demokracijos, — todėl gal visiems bus leista lėkti orlaiviais. O jeigu dar jautiesi stoka demokratiškumo, tai orlaiviai įvykdyt jį. Kokis — nors japonas arba kinietis užsilips ant orlaivio ir su visu pasididžiavimu nutups Ameriką, į kur jiems taip sunku buvo įsiveržti. Jau ir trachomai ir pilvo katorą turintieji nepaisys ant komisionierių malonės. Joks komisionierius nepajiegs sulaukyti neuolan-keus immigranto, kuris skrys ties Elles Island cigarą rūkydamas ir juokiasi iš imigracijos aprubežiavimo.“

„Galite suprasti, kad su isipletojimu orlaivinkystės ateivystės klausimas liks išrištas ir kongresas jo daugiau nesvarstys, todėl daugiau galės pasilieti pavargę žmonės.

„Pipirinių“ minčių kalba yra netaisyta. Senais laikais buvo mūsų šalių rašoma ir tebūna pagarba anuomet lietuviškai rašiusiems. Beje, rašinio pabaigoje yra dar ir taip parašyta: „Kitų ydas mes pastebime į dešimtį minutų, o savo ydų negalime pastebėti per visą amžių.“

(Naudotasi LTSC archyve saugojama „Pipiro“ pirmąją laidą).

Petras Petrutis

TAI IDOMU

BARBEQUE TERŠIA ORĄ TOKSINAIS IR GALI SUKELTI VĖŽĮ

Prancūzijos aplinkos apsaugos atstovų atlikta studija parodė, kad per dvi valandas barbeque išskiria į orą tiek dioksido, kiek 220,000 cigarečių. Dioksinai yra chemikalų, kurie padidina tikimybę susirgti vėžiu, grupė. (Elta)

POLIOMIELITAS GALI BŪTI LIKVIDUOTAS IKI 2005 METŲ

Jungtinių Tautų sveikatos apsaugos vadovai pasakė, kad jie galėtų likviduoti poliomielitą iki 2005 metų, jei keturių svarbiausių šalių vyriausybės visiškai paremtų intensyvią imunizacijos kampaniją. PSO atstovai teigia, kad poliomielitą galėtų taip ir likti neįveiktas, jei nebūtų pasinau-

Vyresnio amžiaus žmonės galėtų valgyti įvairesnį maistą dėl mokslininkų sukurto „degustacijos priemonės“. Jų dieta taptų daug įvairesnė, kurioje būtų specialiai jiems sukurtos lengvai sukratomos mėsos ir biskvitų. Japonų tyrinėtojai sukūrė beveik visiškai tikrus „degustatorius“, kad galėtų imituoti valgymą. Jie sako, kad tai padėtų mokslininkams suprasti, ką reiškia vyresniems žmonėms valgyti tam

DRAUGAS, 2003 m. rugpjūčio 26 d., antradienis

5

A + A JUOZAS PROŠKUS

Mirė 2003 m. rugpjūčio 19 d., sulaukęs 94 metų. Gimė Lietuvoje, Dzūkijoje.

A. a. Juozas mirė apsuptas savo žmonos, dukros ir artimų draugų tarpe lygiai 1 v. p.p. „Hospise“ Arizonos ligoninėje. Iš profesijos velionis buvo gimnazijos mokytojas. Dėstė Lietuvoje ir 4 metus Uchtes pabėgėlių stovykloje.

Skausme paliko: žmona Marija (Klimkaitytė), dukra Kristina, sūnus Ramūnas, 5 anūks ir daug artimų gimininių Lietuvoje.

Laidotuvės privačios.

Kas jį pažinojo — prašome pasimelsti už a.a. Juozą sielą.

Liūdinti visa Proškų šeima

A + A agr. STASĖ MARTINKIENĖ REKAŠIŪTĖ

Mirė 2003 m. rugpjūčio 23 d., 12:15 v.r., sulaukusi 89 metų.

Gimė Lietuvoje. Gyveno Chicago, IL, Marquette Park apylinkėje.

Nuliūdę liko: duktė Kristina, seserys: Lietuvoje Julija Meiduvienė, Adelė Pocienė, Kazė Požerskienė su šeimomis ir kiti giminės Lietuvoje ir Amerikoje.

Velionė buvo žmona a.a. Klemenso, motina a.a. Kazio, sesuo a.a. Juozo.

Priklausė Lietuvos Agronomų sąjungai Čikagoje.

A.a. Stasė pašarvota antradienį, rugpjūčio 26 d. nuo 3 v. p.p. iki 9 val. v. Brady Gill laidojimo namų koplyčioje, 2929 W. 87th St., Evergreen Park, IL.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugpjūčio 27 d. 10 val. r. Brady Gill laidojimo namų koplyčioje, iš kur velionė bus palydėta į šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 10:30 val. r. bus aukojamos gedulingos Mišios. Po šv. Mišių a.a. Stasė bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Maloniai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Vietoj gėlių prašome aukoti — „Dr. Kazys Martinus pomirtinis stipendijos fondas“.

Nuliūdusi šeima.

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600, www.petkusfuneralhomes.com

A + A BRONEI KIZLAUSKIENEI

išėjus į Amžinybę, gilią užuojautą reiškiamo dukrai GIEDREI KONČIENEI, ilgametei Operos choro dainininkei, jos vyrui JUOZUI ir kitiems artimiesiems.

Lietuvių Opera

A + A VIDAI BRAŽENAITEI VAITIEKŪNIENEI

Australijoje mirus, jos seseriai, Tautos fondo tarybos sekretorei, dr. NIJOLEI BRAŽENAITEI-PARONETTO, vaikams MARIJAI RAULINAI-TIENEI, JUOZUI, ANDRIUI ir ALGIUI, jų šeimoms bei visiems giminėms ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą.

Tautos fondas

tikrą maistą, taigi jie galėtų pakeisti jos struktūrą. (Elta)

PAGALBA SERGANTIEMS INKSTŲ NEPAKANKAMUMU

Naujesnė vitamino D forma, vadinama parikalcitoliu, gali padėti žmonėms, sergantiems inkstų nepakankamumu, ilgiau išgyventi. Vitamino D vaidina svarbų vaidmenį, kontroliuodamas kalcio ir fosforo kiekį kraujyje. Tačiau tam jis turi būti aktyvi-

namas (chemiškai pakeičiamas) inkstuose. Žmonėms, kenčiantiems nuo inkstų nepakankamumo, šis procesas sutrinka, todėl kalcio ir fosforo kiekis jų kraujyje nėra normalus. Todėl šiems pacientams duodama aktyvi vitamino D forma — kalcitriolis. Deja, šis vaistas gali per daug padidinti kalcio ir fosforo kiekį kraujyje, kai gali pagreitinti mirtį. Parikalcitolis irgi didina jų kiekį, bet ne intensyviai ir taip padidina išgyvenimo galimybę. (Elta)

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Draugo“ vyriausioji redaktorė Danutė Bindokienė šią savaitę atostogauja.

Norintys į Violetos Urmanos-Urmanavičiūtės koncertą važiuoti autobusu nuo „Seklyčios“ ir iš Brighton Parko (nuo lietuviškos bažnyčios), bilietus gali įsigyti „Seklyčioje“ (2711 West 71st Street, Chicago, IL 60629) tel. 773-476-2655; fax. 773-436-6909.

„Margutis“, pati seniausia lietuviška radijo laida Amerikoje, su Čikagos lietuviais – jau 71-eri metai! Pirmadieniais „Margutis II“ kviečia klausytis sporto naujienų, kurias rengia sporto apžvalgininkas Edvardas Šulaitis; antradienį – Broniaus Siliūno pasaulio spaudos apžvalga; trečiadieniais kalba dr. Jonas Adomavičius, dr. Petras Rastutis ir dr. Pranas Mockus, taip pat skamba religinė valandėlė; ketvirtadieniais patarimus duoda dermatologo dr. Kastyčio Juco suburti gydytojai, o penktadieniais vyksta literatūrinė valandėlė, kurią rengia rašytojos Nijolė Jankutė-Uzubalienė ir Eglė Juodvalkė. Per „Margutį II“, kuris transliuojamas 1450 AM banga, išgirsite ne tik naujaušią žinių iš Lietuvos ir viso pasaulio, bet ir lietuviškos muzikos, pasikalbėjimų su įdomiais žmonėmis, lietuviškų organizacijų skelbimų apie renginius, vykstančius Čikagoje ir apylinkėse, mirties pranešimų. „Margutis II“ adresas: 2711 W. 71st Str., Chicago, IL, 60629; tel. 773-476-2242; fax 773-476-4988.

Rugsėjo 7 d., LPC, krepšinio klubas „Lituanica“ organizuoja **3x3 gatvės krepšinio turnyrą vaikams**. Varžybos vyks penkiose amžiaus grupėse: iki 10 m., 11–12 m., 13–14 m., 15–16 m., 17–18 m. Registruokitės visi, mergaitės ir berniukai. Informacija tel.: 630-750-8441, treneris Aurimas Matulevičius. Tel.: 630-257-5975, treneris Stepas Žilys.

Lietuvių opera žengia į 48-ąją sezoną su G. Verdi „Trubaduras“. Artėjama prie aukštinės operos sukakties. Operos vadovybė operos gerbėjams ir remėjams išsiuntinėjo laimėjimo knygetes su 5 bilietais ir maloniai prašo jų neišmesti, o padėti toliau tęsti šią gražią lietuviškos kultūros veiklą išivijoje.

Į Violetos Urmanos koncerto programą sveikinimus solistei galite siųsti iki rugpjūčio 27 d. tel. 708-562-1448.

Į Lietuvą po vasaros atostogų Čikagoje išvyksta „Draugo“ bičiulės ir talkininkės. Vasaros savaitę labai gražiai organizavusios vaikų žaidimus (iš kairės) – panevėzietės Ieva Butėkaitė ir Kristina Petkevičiūtė (ji „Draugo“ gegužinėje dirbo jau antri metai) ir vilnietė Sima Paliulytė. Mergaitėms nuosirdžiai dėkojame ir linkime joms sėkmingų ateinančių mokslo metų.

„Seklyčioje“ rugpjūčio 27 d., 2 v. p.p., trečiadienio popietės programoje, kalbės dr. Kastytis Jucas tema „Oda – sveikatos veidrodis“. Doktoras žadėjo atvykti vieną valandą anksčiau, kad norintys pasitarti turėtų daugiau laiko. Po to, 3 v. p.p., su „Seklyčios“ trečiadienio popietės lankytojais susitiks viešintis Čikagoje kun. Arvydas Žygas. Atvykite.

Tūkstantmetę Švč. M. Mariją lietuviškai pagerbti maloniai visus Čikagos ir priemiesčių lietuvius kviečia Šventos Širdies parapijos klebonas kun. Ričardas M. Homa ir vadovybė. Čia vystosi įdomi tradicija, kai 7:30 v. vakare kalbamas šv. Rožinis vis kita kalba, o rugpjūčio 27 d. – lietuviškai. Šventos Širdies parapijos adresas 8245 West 111 gatvė, Palos Hills, IL, 60465; tel. 708-974-3336. Lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti, nes šv. Rožinis bus kalbamas lauke. Giedos Lietuvos Vyčių choras. Vyrų prašomi užsirišti austus kaklaraiščius, o moterys – dėvėti tautinius rūbus arba užsirišti tautines juostas.

Šiluvos Marijos šventė vyks rugsėjo 14 d., sekmadienį. Nekaltai Pradėtosios Marijos šventovėje, Putnam, Connecticut. Šventę ves vienuolyno kapelionas kun. Vytautas Gedvainis. Dienos programa: 10 v. r. – registracija, klausomos išpažintys. 11 v. r. – šv. Mišios ir homilija. 12 v. – pietūs. 1:30 v.p.p. – konferencija, procesija ir rožinio malda vienuolyno sodyboje, palaiminimas Švč. Sakramentu. Norintys dalyvauti praneša iki rugsėjo 8 d. tel. 860-928-7955. Visi kviečiami.

A.S.K. „Lituanicos“ krepšinio klube norintys dalyvauti rudens krepšinio sezone bus registruojami rugsėjo 6 d. PLC. Lemonte, 9-11 v. r. Šiomet ŠALFASS jaunių sporto šventė Čikagoje vyks lapkričio 1-2 d. Registravimas žiemos sezonui vyks gruodžio mėn. Jeigu turite klausimų, galite skambinti Donatui Siliūnui 630-852-3204.

Santaros-Šviesos 50-ojo suvažiavimo vakarinėje dalyje Arvydas Reneckis pristatys lietuviškus filmus.

Lietuvių fondo golfo diena-žaidynės vyks rugsėjo 28 d., sekmadienį, Old Oak Country Club, Lock Port, IL. Norintys dalyvauti kviečiami registruotis iš anksto, kreiptis į Vyta ir Aldoną Vaitkus tel. 630-243-8178.

„DRAUGO“ PASTANGOS VEIKSMINGAI PASIEKTI SAVO SKAITYTOJUS

Nuo rugsėjo 8 d. Čikagos skaitytojų su „zip code“ pašto numeriu „Draugas“ bus pristatomas į kitą pašto skyrių. Dėl to kelias dienas gali būti sutrikimų su pristatymu į skaitytojų namus. Prašome turėti truputį kantrybės, kol galimi nesklandumai išsilygins. Jeigu kurią dieną negausite „Draugo“, malonėkite pranešti administracijai. Mes tikrai dedame nuosirdžias pastangas, kad visi skaitytojai būtų patenkinti, bet kartais pasitaiko nenumatytų kliūčių.

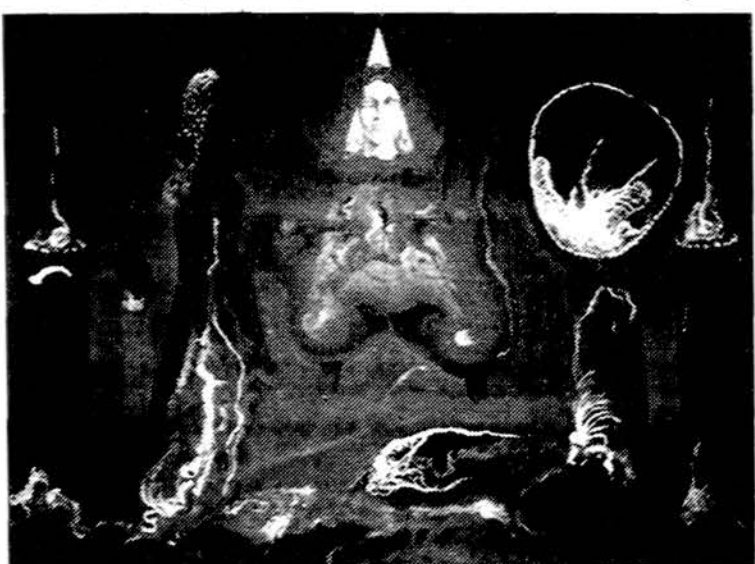
Jau nedaug liko laiko iki **Kasselio lietuvių gimnazijos** buvusių mokinių ir mokytojų suvažiavimo-pobūvio. Jis vyks rugsėjo mėn. 20 d. (šeštadienį) gražiajame čekų restorane Klass, 5734 W. Cermak Rd. Cicero, IL. Registruotis rengėjai kviečia kuo anksčiau. Skambinti Olimpijai Baukienei (Jelmokaitei) 708-863-9849, Ritonei Rudaitienei (Tonkūnaitei) 630-257-6451, arba Edvardui Šulaiciui 708-652-6825. Panašus suvažiavimas Čikagoje yra vykęs 1962 m. ir sutraukė didelį būrį žmonių.

Lemonto LB valdyba rugpjūčio 31 d., 12 v. p.p., Lemonto sodelyje rengia rudeninę gegužinę. Kviečiami visi kuo gausiau dalyvauti, pasigėrėti puikiu, gaivinančiu oru, atsikvėpti po įtemptos savaitės darbų, pabendrauti su draugais. Gegužinėje mūsų prityrę specialistai iškeps šviežių šašlykų, o prie jų bus specialus padažas, šeiminių namie virti ryžiai, iš daržų sunęstos šviežios daržovės. Vien jau dėl to verta atvykti. Kas nenorės šašlykų, gales gardziutis pačiais didžiausiais ir gardžiausiais „Bravo“ cepelinais. Atgaivai veiks baras, loterija, šokiams gros puikus „Kauko“ muzikos ansamblis. Lemonto LB valdyba būtų dėkinga, jeigu kas galėtų paaudoti loterijai fantų. Juos galima palikti prie pulto vestibulyje arba perduoti vienam iš valdybos narių, neužmirštant pažymėti savo pavardės. Būsime dėkingi.

„Romuva Productions“ rengia pjesę „When Lithuania Ruled the World, part IV“, kurios autorius Kęstutis Nakas. Spektaklis bus rodomas Chicago Cultural Center Studio Theatre 77 East Randolph St., pirmame aukšte rugpjūčio 30-rugsėjo 28 d. ketvirtadieniais, penktadieniais, šeštadieniais 7:30 v.v.; sekmadieniais 2 v. p.p. (spektaklis neįvyks rugsėjo 18 d., ketvirtadienį). Bilietai 15 dol., studentams ir pensininkams – 10 dol. Rugsėjo 21 d. ypatingas „benefit“. Spektaklis prasidės 6 v.v., po spektaklio – priėmimas su vaisėmis; į šį renginį bilietai 25 dol. ir pilnas skiriamas Amerikos lietuvių meno draugijai. Šį spektaklį remia Amerikos lietuvių meno draugija ir Lietuvių fondas. Spektaklis yra dalis LR konsulato Čikagoje rengiamos karaliaus Mindaugo-karūnavimo 750 m. jubiliejaus programos. Vaidina Kęstutis Nakas, Audrė Budrytė ir profesionalių jaunų Čikagos aktorių grupė. Informaciją galite gauti ir bilietus užsisakyti tel. 312-576-0011.

Nelė ir Arvydas Paltinai, atlikę koncertinius įsipareigojimus Lietuvoje, netrukus sugrįš į savo nuolatinę gyvenvietę Vokietijoje. Jiedu siūnia geriausius linkeėjimus savo draugams ir pažįstamiems. Paltinai Čikagoje koncertuos spalio 5 d. Koncertą rengia Lituanistikos tyrimo ir studijų centras.

BALZEKO MUZIEJUJE — UNIKALI PARODA IŠ MUZIEJAUS FONDŲ

M. Vilutis. „Burning View”. 1991

Rugpjūčio 29 d., penktadienį, 7 valandą vakaro, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje bus atidaryta unikali paroda, kurioje bus eksponuojami trisdešimt penki darbai, atrinkti iš muziejaus fondų. Balzeko kultūros muziejus per visą savo gyvavimo istoriją turi sukaupęs nemažą vertingų meno kūrinių kolekciją, kurioje yra žinomų išeivijos ir Lietuvos dailininkų tapybos, grafikos, akvarelės bei kitomis technikomis atliktų darbų. Dalis iš šią kolekciją patekusių kūrinių yra dovanoti pačių autorių, eksponavusių savo darbus muziejaus galerijoje, kitus dovanotojo meno darbų kolekcininkai, dar kitus muziejus yra įsigiję savo iniciatyva. Paroda veiks iki šių metų spalio 6 d. Muziejus, siekdamas pagerbti lietuvių dailininkus šiapus ir anapus Atlanto bei supažindinti meno gerbėjus su savo turimų dailės darbų kolekcija nuo šiol planuoja organizuoti parodas iš savo fondų kasmet.

Parodos rengėjai stengėsi, kad ši paroda atspindėtų skirtingų kartų bei patirčių autorių kūrybą, todėl joje bus galima susipažinti su JAV, Australijoje bei Lietuvoje sukurtais bei jau dailės klasika tapusiais paveikslais, o taip pat ir su jauniausios kartos menininkų darbais. Paroda apima lietuvių dailininkų kūrybą nuo 1930 iki 2003 metų. Eksponuojami darbai skiriasi ir žanro, technikos bei meniniu požiūriu: parodoje esama tradicinių peizažų bei akvarelių, tipiška lietuviškos tematikos paveikslų, tačiau nemažai ir impresionistinių, ekspresionistinių, ar abstrakcionistinių menui priskirtų kūrinių. Pavyzdžiui, tradiciško peizažo

žanrui atstovauja Jono Mackevičiaus drobė „Be pavadinimo“, daugiau erdvės žiūrovo fantazijai paliekantis yra žinomo akvarelisto bei tapytojo Broniaus Murino paveikslas „Miške“. Įdomu, kad maždaug tuo pačiu laikotarpiu (7–8 dešimtmetis) sukurti kiti du parodoje esantys paveikslai Egidijaus Budrio — „Be pavadinimo“ ir Aldonos Valis — Labokienės „Heart transplant“ — jau yra ekspresionizmui artimi kūriniai.

Didžioji dalis dailininkų, kurių darbai eksponuojami parodoje, yra gimę Lietuvoje, tačiau vėliau pasitraukę į Vakarų. Kai kurie jų, pavyzdžiui, Bronius Murinas, Antanas Petrikonis, Vaclovas Ratas ir Elena Urbaitytė, įvairias meno mokyklas yra baigę ar lankę dar Lietuvoje, o vėliau mokslus tęsė užsienyje: B. Murinas — Paryžiuje, A. Petrikonis — Londone, V. Ratas (beje, Lietuvoje studijavęs pas Adomą Galdiką) — Venecijoje, Florencijoje ir Romoje, E. Urbaitytė — Muenchene, Freiburge, keliose JAV aukštosiose bei meno mokyklose. Tuo tarpu tapytojas, portretistas, scenografas bei visuomenės veikėjas Adomas Varnas Lietuvoje baigė kunigų seminariją, tačiau tapybą bei kompoziciją studijavo Petrapilio, Krokuvos bei Ženevos meno mokyklose.

Žymaus litografo, medžio raizinių kūrėjo ir knygų iliustruotojo V. Rato (tikroji pavardė — Rataiskis) kūrybai parodoje atstovauja medžio raizinyje „Meadow Bird“. Jame spalvingumas ir dekoratyvumas derinamas su juoda balta perspektyva, o konkretus vaizdas — su polinkiu simbolinti bei metaforizuoti. V. Ratas, gyvenęs ir studijavęs įvai-

riose šalyse ir galiausiai apsištojęs Australijoje, yra dalyvavęs daugelyje parodų Lietuvoje bei užsienyje, jo kūrinių turi įsigijusi Pertho bei Sidnėjaus valstybinės meno galerijos. Iš gausios A. Varno kūrybos šioje parodoje eksponuojamas poeto bei rašytojo Balio Sruogos portretas atspindi šiam dailininkui būdingą stilistiką, dėmesys kreipiamas ne į išorinį portretuojamojo panašumą ar impresionistišką nuotaikos užfiksavimą, bet susikoncentruojama ties svarbiausiais asmenybės bruožais, kuriuos siekiama atskleisti subtilios tapybos pagalba.

Be minėto A. Varno sukurtą portreto, parodoje galima susipažinti ir su kitų dailininkų tapytais šio žanro kūrinių. Portreto žanras įdomus tuo, kad atskleidžia ne tik lietuvių dailės, bet ir lietuvių kultūros istoriją — paprastai tapomi žymių ir tautos istorijai svarbių asmenų portretai. Parodos lankytojai pamatys sesers Marie Mercedes tapytą poeto ir lietuvių tautinio atgimimo veikėjo Jono Mačiulio — Maironio portretą, Antano Sterlingo sukurtą kapitono Jurgio Kiaunės portretą, Antano Poškos pieštą nepriklausomos Lietuvos ministro Stasio Šilingo bei Liudo Vilimo sukurtą aktoriaus ir režisieriaus Stasio Pilkos portretus. Nesunku pastebėti, kad portretai, skiriasi ne tik tuo, kad juose vaizduojamos skirtingos istorinės asmenybės, bet ir pačia vaizdavimo maniera. Muziejaus galerijoje greta pakabinti A. Poškaus ir L. Vilimo kūriniai aiškiai atskleidžia, kaip skirtingai galima išnaudoti to paties žanro galimybes: pirmojo autoriaus nupieštas Stasys Šilingas vaizduojamas detalizuotai ir realistiškai, tai dar labiau pabrėžia paveikslą fone matoma Lietuvos trispalvė. Tuo tarpu L. Vilimo pieštas Stasio Pilkos portretas — daug abstraktesnis, aktoriaus figūra tarsi susilieja su aplinka, žiūrovas turi sutelkti dėmesį į visą drobę, o ne tik portretuojamo atvaizdą.

Iš jau JAV gimusių, lietuvių kilmės dailininkų, kurių darbus galima bus pamatyti parodoje, minėtinas Edwardas Walaitis. Vienerių metų būsimąjį dailininką, tėvai parsivežė į Lietuvą, tačiau vėliau Walaitis grįžo į JAV, kur studijavo Čikagos meno institute. Amerikoje dailininkas su savo akvarelėmis bei aliejines tapybos darbais dalyvavo įvairiose grupinėse bei individualiose parodose, daug metų

dirbo dienraščio „Chicago Tribune“ meno skyriaus redaktoriumi. Šioje parodoje eksponuojama dailininko akvarelė, pavadinta „Michigan Avenue“ — savitai interpretuotas Čikagos senamiesčio motyvas. Kitas Čikagos meno instituto auklėtinis, kurio darbas „Hired Man's Quilt: Midsommer Dream“ taip pat eksponuojamas parodoje, yra tapytojas, grafikas, scenografas bei knygų iliustruotojas Vytautas O. Virkau. Šis dailininkas taip pat yra dalyvavęs įvairiose parodose, daugiausiai užsienyje, laimėjęs ne vieną premiją Čikagoje ir už jos ribų. Jo kūrybai būdingas augalinių motyvų ir geometrinių formų derinimas, polinkis į racionalų, matematišką piešinį. Toks yra ir šioje parodoje eksponuojamas jo tapybos darbas.

Parodoje taip pat bus galima pamatyti ir Lietuvoje gyvenančių dailininkų kūrinius, kurie viena ar kita proga yra eksponavę savo darbus JAV. Tai Vilmos Repečkaitės, Sauliaus Edmundo Paliuko, Nijolės Šaltenytės, Linos bei Simono Gutauskų paveikslai. V. Repečkaitė kuria scenografiją, leles ir teatrines instaliacijas. Parodoje demonstruojamas jos darbas iš ciklo „Disposable Space“. S. E. Paliukas — grafikas ir tapytojas iš Kauno, neseniai Balzeko kultūros muziejuje surengęs unikalių monotipijų, sukurtų spaudžiant tiesiai nuo žmogaus kūno, parodą. Šį kartą pristatomas autoriaus muziejui dovanotas darbas „Moonlight“. Jauniausios lietuvių dailininkų kartos atstovo S. Gutausko darbai pasižymi polinkiu į poetišką metaforizavimą, jie lakoniški ir dekoratyvūs — toks yra ir šiai parodai atrinktas tapybos darbas „Šachmatininkai“. Greta eksponuojamas L. Gutauskienės paveikslas — unikali tapybos ant šilko pavyzdys. Ši autorė Balzeko kultūros muziejuje šiais metais buvo surengusi tapybos ant šilko pamoką, kuri susilaukė didelio čikagiečių susidomėjimo.

Ši apžvalginė lietuvių dailininkų paroda suteikia unikalią progą vienoje salėje pamatyti 35 įdomių, bet įvairiais atžvilgiais labai skirtingų menininkų darbus, todėl visi nuoširdžiai kviečiami ja pasinaudoti ir atvykti į parodos atidarymą. Parodos atidarymo metu aktoriai Apolonija ir Petras Steponavičiai skaitys ištraukas iš lietuvių rašytojų kūrybos.

Vladas Krivickas

„GRANDIS“ KVIEČIA ŠOKTI

Tautinis ansamblis „Grandis“ kviečia įsijungti į šokėjų ratelį! Registravimas vyks rugsėjo 7 d., sekmadienį, nuo 6 iki 7 v.v. Pasaulio lietuvių centro Lietuvių fondo/sporto salėje Lemonte. Šokėjų, norinčių šokti su kitais grandiečiais XII Šokių šventėje 2004 m. All State Arena-Rosemont, IL, registravimas vyks tuo pačiu metu. Pirmoji repeticija – rugsėjo 14 d., sekmadienį. Daugiau informacijos ansamblio tinklalapyje <http://voras.com/grandis/> Tinklalapyje galima registruotis (on-line) nuo rugpjūčio 26 d. Turint klausimų prašome kreiptis į ansamblio meno vadovę Violetą Fabianovich tel. 708-422-3556; el. paštu poniavioleta@yahoo.com Laukiame Jūsų! ŠOKAM!

IEŠKO GIMINIŲ

Prašome atsiliepti Rūtai Udrienei (1718 Maunta Lane, Jackson, MI, 49201), jei kas nors pažinojo **Genę Rudnik** (gal naudojo Žilevičiūtės pavardę).

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

„Draugo“ leidejai ir darbuotojai visuomet džiaugiasi, kai pareigingas skaitytojas laiku atnaujina prenumeratą, o dar džiugiau, kai prideda auką dienraščio leidybai palengvinti.

Pranas Budininkas iš St. Pete Beach, FL, su prenumerata atsiuntė 50 dol. auką. Ačiū!

Kęstutis Petrauskas, Laguna Beach, CA, su prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. auką. Labai ačiū!

Roma Murphy iš Indianapolis, IN, atsilygindama už „Draugo“ prenumeratą, pridėjo ir 50 dol. auką. Nuoširdus ačiū.

Kazys Gudauskas, Baltimore, MD, pratesdamas „Draugo“ prenumeratą, atsiuntė dar ir 50 dol. auką. Esame dėkingi.

Laima Braune iš Oak Brook, IL, parėmė „Draugą“ 50 dol. auka. Dekui.

Austė Vygantienė, Winnetka, IL, parėmė „Draugą“ 50 dol. auką. Nuoširdus ačiū!

Maria Sedukis, Chicago, IL, atsiuntė „Draugui“ 50 dol. auką. Tariame ačiū!

Vytautas Musonis, Oak Lawn, IL, kartu su prenumeratos mokesčiu pridėjo 50 dol. auką. Širdingai ačiū!

Liucija Beržinskas, gyv. Juno Beach, FL, atnaujinama „Draugo“ prenumeratą, atsiuntė papildomą 50 dol. auką. Dosnumą įvertiname ir dėkojame.

Vainutis K. Vaitkevičius, M.D., Pleasant Ridge, MI, ne tik gąžino „Draugo“ laimėjimo bilietėlių šakneles, kartu atsiųsdamas 110 dol. auką. Tai nebe pirmas kartas, kai „Draugas“ pajunta ir įvertina jo dosnumą! Esame nuoširdžiai dėkingi.

Daugeliui iš gausių darbų pažįstama visuomenininkė **Nijolė Nausėdienė**, Lockport, IL, gąžino „Draugo“ laimėjimų bilietų šakneles kartu su 50 dol. auka. Tikrai jai esame dėkingi.

John R. Dainauskas, Woodridge, IL, grąžindamas laimėjimo bilietėlių šakneles, pridėjo 60 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame.

Ona Mitrovic iš Palos Hills, IL, atsiuntė „Draugo“ laimėjimo bilietų šakneles kartu su 51 dol. auka. Nuoširdžiai dėkui.

SKELBIMAI

• FANTASTIKA! TO DAR NIEKAD NEBUVO! Tik 15,9 cento skambinant į Lietuvą, 4,9 cent JAV bet kada. Jokių papildomų mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Kreipkitės vakarais lietuviškai į DIAL NOW atstovą su 9 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. **708-386-0556**. Naudodami DIAL NOW paslaugas, tuo pačiu remiate išeivijos lietuvišką žiniasklaidą. **DIAL NOW — patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!**

Gera šeimai atiduodamas gražus juodas katinukas. Tel. 773-436-3545.